NAŠ ČASOPIS

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OBČINE VRHNIKA

LETO IX

ŠTEVILKA 81

NOVEMBER 1981

Dobro poslovanje našega gospodarstva — izstopata IUV in LIKO

ospodarstvo v občini je v obdobju januar-sep-ber kljub temu, da je poslovalo v močno zaostre- gospodarskih razmerah, doseglo ugodne po- me rezultate. Številne spremembe temeljnih dpisov in pogojev poslovanja so pogojevale izde- stabilizacijskih programov in njihovo izpolnje- je je ob naporih vseh ponovno pospešilo gospo- ko rast. To se kaže predvsem v visokem porastu ustrijske proizvodnje, ki je ob rasti 5,7 odstotka no nad povprečjem SR Slovenije (2,1 odstotka). alje so dobri rezultati na področju zunanjetrgo- ke menjave, kar je še posebno pomembno v tre- ku bitke za stabilizacijo našega gospodarstva kot te. V okviru tega se sicer že kažejo težave v pre- bi s surovinami, z opremo, repromaterialom, v ečanju zalog izdelkov, kar je tudi posledica, da še vsi spoznali, da je prav izvozna usmeritev zago- o nemotenega poslovanja v naslednjih obdobjih.

prvih devetih mesecih letošnjega leta je gospodar- občine ustvarilo 3.953.028 tisoč din celotnega pri- ka, kar je za 40,6 odstotka več kot v enakem obdobju 1980, porabljena sredstva za 42,1 odstotka, dohodek 37,3 odstotka ter čisti dohodek za 35,3 odstotka. Del ega dohodka za osebne dohodke pa je porastel za 8 odstotka ob indeksu zaposlovanja (na podlagi de- ih ur) 100,4.

izgubo v tem obdobju ni poslovala nobena organiza- združenega dela.

ndustrijska proizvodnja celotne industrije se je v pri- avi z enakim obdobjem lani povečala za 5,7 odstotka in ob tem stanje zalog za 49 odstotkov. Povprečna mesečna proizvodnja v septembru pa je porasla — v primerjavi s povprečjem leta 1980 — za 5,1 odstotka in zaloge v primerjavi z decembrom 1980 za 28,2 odstotka.

Ob ugodni rasti industrijske proizvodnje pa je zaskrbljujoče močno povečanje zalog gotovih izdelkov, še posebno pri organizacijah združenega dela z manjšo rastjo industrijske proizvodnje. Ob tem se kaže, da je oskrba z osnovnim domačim repromaterialom po poročilu OZD slaba, oskrba z osnovnim uvoženim repromaterialom kritična, oskrba z energijo dobra, naročila za domači in tuji trg so v mejah normale. Zaloge surovin in reprodukcijskega materiala so še posebno nizke v usnjarski in kemični industriji.

Naše gospodarstvo v globalu izpolnjuje zunanjetrgovinsko menjavo (ind. 75,8). Predvsem to velja za dva največja izvoznika v občini, katera sta izvozila 85,9 odstotka vsega izvoza v prvih devetih mesecih, in sicer: IUV — TOZD Usnjarna, ki je izvozila za dobrih 16 milijonov dinarjev in drugi največji izvoznik v občini, LIKO Vrhnika, je izvozil za skoraj 8 milijonov dolarjev.

Obe delovni organizaciji sta ob izrednih dodatnih naporih z uvedbo delovnih sobot, nadur in z boljšo notranjo organizacijo prevzeli še dodatne obveznosti za izvoz in tako prispevali k čim manjšemu zunanjetrgovinskemu primanjkljaju SR Slovenije oziroma s tem prispevale svoj delež deviz, za najnujnejši uvoz tudi tistih OZD, ki ne pokrivajo z izvozom svojih uvoznih potreb. Ostale OZD, ki tudi izvažajo, pa so daleč pod planskimi predvidevanji, kaj šele, da bi prevzele dodatne obveznosti.

Tako je na primer DONIT-TOZD Fenolit, Borovnica, realiziral le 32,9 odstotka, to je 381 tisoč dolarjev izvoza za letošnje leto ob 818 tisočih dolarjev uvoza. Iskra-TOZD Tovarna antenskih naprav Vrhnika, je v prvih devetih mesecih realizirala svoj izvoz le 9,4-odstotno. Ugotavljajo, da je bil v začetku leta plan previsoko postavljen. Njihovi izdelki zaradi močne konkurence težko osvajajo tuje tržišče, visoke so cene surovin in transportnih stroškov, kar so glavni vzroki, da ne dosegajo plana.

Kmetijska zadruga je v devetih mesecih izpolnila izvoz le 36-odstotno. Kot vzrok za nedoseganje plana navajajo pereč problem s proizvodnjo mleka.

Izvršni svet je ob obravnavanju devetmesečnega poslovanja tudi ugotavljal, da gospodarstvo občine pri izplačilih sredstev za osebne dohodke ne odstopa od Dogovora o družbeni usmeritvi razporejanja dohodka v letu 1981. Vse organizacije združenega dela, ki pa od teh usmeritev odstopajo, morajo le-te uskladiti do zaključnega **računa za leto 1981.**

Vsem delovnim ljudem in občanom iskreno čestitamo ob dnevu republike! Ob 40-letnici Jugoslovanske ljudske armade pa veljajo čestitke vsem pripadnikom JLA.

Skupščina občine, družbenopolitične organizacije, Samoupravne interesne skupnosti in uredništvo Našega časopisa

Trilndvajseti november je bil za 24 mladih, ki so bili sprejeti v Zvezo komunistov slovesen dan. V Cankarjevi knjižnici so jim pripravili kulturni program, jim pripeli rdeče nageljne, predsednica vrhniških komunistov Marija Iskrenovič pa jim je izročila članske izkaznice.

O pomenu, delu in liku komunista jim je spregovoril sekretar komiteja Jože Perpar ter jim iskreno čestital. Vseh štirindvajset novih članov Zveze komunistov je prejelo tudi knjigo O liku komunista.

Sprejemamo naloge 21. seje CK ZKJ

inula seja občinske konference ZK Vrhnika je bila posvečena pri- vi in sprejemu nalog, ki izhajajo iz sklepov 21. seje CK ZKJ.

omunisti so na konferenci ugo- jali, da tudi med samimi člani ZK edno primernega odnosa ter od- ornosti za uresničevanje gospo- ske stabilizacije. Vse preveč je topanj, omahovanja in nedisci- e pri uresničevanju dogovorjenih og.

politiki gospodarske stabiliza- ni bilo namreč prvič govora v pih 21. seje CK ZKJ, v preteklosti ilo že veliko pozivov k varčeva- večji disciplini, za realno plani- e, zmanjševanje skupne in šne porabe, manjšemu investi- u, itd., vendar tem opozorilom o posvečali dovolj pozornosti. je sedaj naloga vseh osnovnih nizacij ZK — in še posebej vseh unistov, ki delujejo v vodstvih D, v delegacijah oziroma občinski pščini in v skupščinah SIS, da nerijo svojo aktivnost v sprejem nih programov aktivnosti in epov, ki bodo zagotovili učinkovi- e uresničevanje politike gospo- ske stabilizacije. Tam, kjer pro- me že imajo, pa jih morajo pre- ati in ustrezno dopolniti. Kon- no pa bomo tudi opozarjali po- eznike na nepravilno ravnanje in topanje od dogovorjene politike. konferenci so komunisti sprejeli sklep, da se še posebej zadolži uniste v izvršnem svetu in SIS, ob sodelovanju komunistov v D in KS zagotovijo, da bo v naj- šem času izdelana ocena stanja rav in možnosti gospodarstva in bnenih dejavnosti v sedanjih in odnjih razmerah gospodarske bilizacije.

e posebej naj se pri tem oceni nost srednjeročnih planskih pri- evanj ter plane za leto 1982, tevajoč pri tem, da je izvoz dol- čna strateška usmeritev našega gospodarskega razvoja in najpomembnejša predpostavka.

Komunisti so se dogovorili, da je treba v vseh sredinah poostriti odnos do dela in izvajati strogo varčevanje pri denarju, surovinah, energiji in repromaterialu. Komunisti morajo biti s svojim obnašanjem za vzor. Obenem pa je treba kritične ugotovitve in ocene o nezadostnem in neustreznem delovanju komunistov v posameznih okoljih temeljito obravnavati v vseh prizadetih osnovnih organizacijah in sprejeti ustrezne sklepe in ukrepe za povečano aktivnost posameznih članov, osnovnih organizacij in ZK v občini.

CVETKA GLUMAC

RESOLUCIJA OBČINSKE EKONOMSKE POLITIKE V PRIHODNJEM LETU

Dohodek bo odvisen od izvoza

Resnost gospodarskega položaja je narekovala, da so letos precej prej pripravljene resolucije ekonomske politike v prihodnjem letu. Položaj gospodarstva postaja trd oreh. Strli ga bomo le, če bomo delavci v sleherni delovni organizaciji vztrajno in dosledno izpolnjevali delovne naloge in se tudi kot porabniki obnašali veliko varčneje. Tega smo se najbrž končno že zavedli vsi. Toda ne bo odveč, če pogledamo, kaj nam obeta občinska družbenoekonomska politika v prihodnjem letu, ki jo je po pripravi delovnega osnutka na izvršnem svetu že obravnaval odbor za stabilizacijo in je dopolnjena z mnenji predstavnikov organizacij združenega dela na posvetu, ki ga je organiziral, občinski komite ZKS ter pretresel na seji sveta za družbenoekonomske odnose pri OK SZDL, kjer so sodelovali tudi predstavniki republiških organov.

Katere so torej bistvene značilnosti, smo vprašali predsednika izvršnega sveta Franca Krašovca.

»Naša resolucija predvideva 2-odstotno realno rast dohodka, katerega naj bi v občini dosegli z 0,6-odstotno rastjo zaposlovanja, kar pomeni, da bi rast dohodka morali doseči predvsem z porastom produktivnosti. Tako rast dohodka kot tudi rast zaposlovanja je nad predvidevanji republiške resolucije, vendar ocenjujemo, da je to možno. Doseganje dohodka pa je odvisno predvsem od realizacije izvoznih usmeritev in od selektivne politike cen. Glede na število šolajoče se mladine bi morali doseči rast zaposlovanja vsaj za 1,3 odstotka, vendar gre tu za močna neskladja in bo število brezposelnih zelo odvisno od možnosti zaposlitve izven občine, kar je sicer v neskladju z našo opredelitvijo, da se naj delež delavcev, ki se vozijo v Ljubljano ali v ostale občine, zmanjšuje. Pri tem moram poudariti, da res ne sme iti za lirealno povečanje zaposlenih v OZD, temveč mora biti dohodek tisti,ki bo odločal zaposlovanje, pa tudi če presežemo stopnjo 0,6 %, da dosežemo povečanje dohodka. Osnovni cilj: povečanje izvoza je postavljen na 6-odstotno realno rast. Pri tem pa ugotavljamo, a ga ne bo moč doseči z enako realno rastjo uvoza. Vendar glede na letošnje rezultate, ugotavljamo, da je založenost s surovinami iz uvoza že kritična, da ne govorimo o nujnosti modernizacije v izvozno usmerjenih proizvodnjah zaradi sledenja produktivnosti konkurence na zunanjem trgu.

Vsa področja porabe so že natanko opredeljena v republiški resoluciji, kar pomeni, da je pred nami težko delo usklajevanja predvsem na področju skupne porabe. To usklajevanje naj bi bilo končano do petega decembra, da bi v OZD pravočasno imeli tudi stopnje, po katerih se bodo sredstva združevala. Zaradi omejitev se bojim, ali bomo to pravočasno izvedli. Vendar naše osnovno vodilo je, da stopnje ne smejo biti večje, kot so bile letos in kaj lahko se nam zgodi, da bomo zopet objavili začasne stopnje in jih kasneje popravljali lahko samo po posameznih dejavnostih.«

Kako pa bo z delitvijo sredstev za osebne dohodke?

»Na področju delitve sredstev za osebne dohodke se bomo pri pripravi dogovora zavzemali za večje možnosti pri izvoznikih. Drugače pa že lahko ocenimo, da bo 10-odstotno zaostajanje osebnih dohodkov za dohodkom ob uveljavitvi novih stopenj amortizacije težko izpeljati in bo realen padec življenjskega standarda najbrž večji, kot ga predvideva resolucija.«

Se je že prižgala »rdeča luč« tudi za investicijske naložbe?

»Na področju investicij v gospodarstvu smo v osnutek resolucije vnesli vse investicije, ki so jih predlagale OZD, vendar pri tem opozarjamo, da morajo vsi nosilci planiranja preverjati usklajenost nameravanih investicij s kriteriji za investicijo še ta mesec, da bo predlog resolucije realnejši, saj v letu 1982 ne moremo pričakovati večjih kreditnih sredstev za investicije na področju tako gospodarstva kot negospodarstva.«

Ustrezno spoznanju, da je izvoz edina pot za nadaljnji razvoj gospodarstva, daje izjemno velik poudarek izvozu tudi osnuek občinske resolucije.

»Planske obveznosti pri izvozu sedaj dosegajo, celo krepko presegajo, v Industriji usnja in Liku. Sprejeli so tudi dodatne obveznosti v izvozu, ki jih vestno izpolnjujejo. Neizpolnjevanje izvoza v Fenolitu, v Kmetijski zadrugi in v Iskri tovarni antenskih naprav pa kažejo ne neresen odnos do planiranja. Vsi se morajo zavedati, da bo zdajšnjo raven proizovdnje mogoče zagotoviti le, če bodo tudi izvažali.«

Fantom, ki so letos dopolnili 18 let, so sredi novembra mladinke pripele rdeče nageljne.

Ko gredo fantje na nabor — letos jih je šlo 141 — se pač spodobi, da imajo »pušeljc«. Prejšnja leta so prihajali tudi z okrašenimi vozovi. Letos tega ni bilo.

Na občinski konferenci ZSMS in na oddelku za ljudsko obrambo pa so se zavzeli, da prihodnji nabor organizirajo tako, da se bodo ohranjali stari običaji.

Velja še povedati, da je naborna komisija v pretežni meri prisluhnila željam fantov, v kakšnem rodu vojske bi radi služili vojni rok.

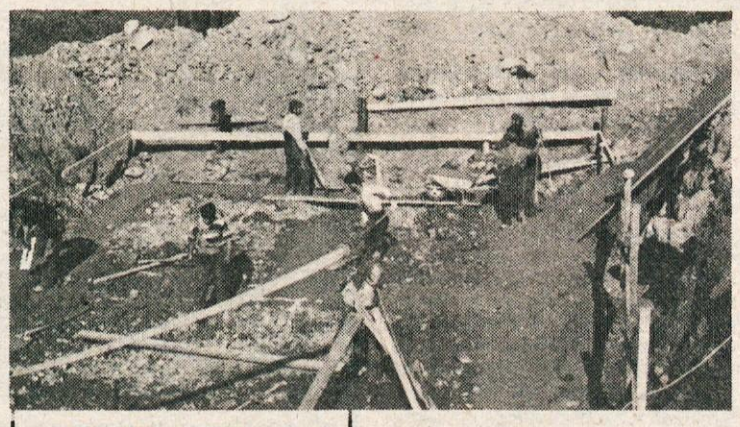

Industrija usnja, ki upravlja športno rekreacijsko središče Stane Dobovičnik-Krt na Ulovki, je že zgradila temelje za novo brunarico. Za letošnjo zimo sicer še ne bo končana, vendar bodo uredili začasne prostore, kjer se bodo smučarji lahko okrepčali. Za ljubitelje smučanja pa je razveseljiva vest, da že imajo nov teptalni stroj, ki zagotavlja, da bo smučišče še bolj urejeno, kot zadnja leta. Povsem obnovljene so tudi vlečnice. Obeta se nam torej dobra smuka.

Vse najboljše za rojstni dan — republika!

So rojstni dnevi, s katerimi smo iz leta v leto močnejši, mlajši.

So rojstni dnevi, v katerih je milijone drugih rojstnih dni in milijone dobrih želja. In 29. november je tak dan!

November je v naši najnovejši zgodovini imel vedno zelo pomembno mesto. 1941. leta je v enem samem dnevu izginil bataljon na Kadinjači, ko je branil prvo partizansko republiko; 1942. leta ustanovitev AVNOJA v Bihaću; 1943. leta so na zasedanju v Jajcu postavljeni temelji naše nove države; 1945: »Smrt monarhije — živela republika!«

Malo časa je preteklo od tedaj. Malo za življenje in zgodovino enega naroda.

Kaj se je dogajalo v teh osemintridesetih letih? Koliko dela, odrekanja in doseganja ciljev? Največji cilj pa je bil življenje, v katerem bo človek živel svobodno in ustvarjalno, vreden samega sebe.

Malo časa je pravzaprav minilo od tega rojstva, pa že razmišljamo o viziji nove prihodnosti.

Pred samo petintridesetimi leti pa smo se otepali s težavami — mlada država je morala graditi vse znova — od strehe nad glavo do odnosov med ljudmi. Toda že tedaj smo imeli vizijo tega, kar je danes, kakor imamo danes vizijo tega, kar bo jutri...

Nič, kar živi, ne sme biti za nas tako lepo in dobro, da ne bi moglo biti še večje in pomembnejše in vedno se mora biti pripravljeno umakniti napredku in še večji svobodi!

Sedanji boj, ki ga bijemo v stabilizacijskih prizadevanjih, je zato še kako pomemben. Ekonomska osamosvojitev je tista naloga, ki se je sedaj še kako zavedamo. Pred nami so naloge, ki smo si jih sami naložili in jih moramo enotno in združeno reševati. Poznamo položaj našega gospodarstva, ki zahteva dokajšnjo mero samoodpovedovanja. Še bolj se bomo morali potruditi in poiskati vse notranje rezerve za doseganje boljših rezultatov, od katerih pravzaprav vsi živimo. Ta boj tudi sedaj terja našo enotnost, tako enotnost, kot je bila na samem začetku ob rojstvu republike. Sedaj je naše orožje delo, dobro delo. Z njim gradimo naš jutri.

B. B.

KRAJEVNA KONFERENCA SZDL DRENOV GRIČ — LESNO BRDO

Za občinski praznik na Drenov grič

Na eni od sej krajevne konference socialistične zveze na Drenovem griču so dali pobudo, da oni organizirajo in izvedejo proslavo ob prihodnjem občinskem prazniku. Odločili so se tudi zato, ker želijo v sami krajevni skupnosti pospešiti izvajanje dogovorjenega programa nadaljnjega razvoja krajevne skupnosti, ki so si ga zastavili v srednjeročnem načrtu in v programu drugega samoprispevka, ki so ga uspešno izglasovali na referendumu junija letos. Z množično aktivnostjo krajanov bodo do prihodnjega maja poskušali dokončati asfaltiranje ceste skozi Lesno brdo, uredili športno igrišče, obnovili osrednji spomenik in odkrili spominsko ploščo Kuclerjevim na Lesnem brdu.

V LIKU USPEŠNI PRI IZPOLNJEVANJU DODATNIH IZVOZNIH OBVEZNOSTI

S kakovostjo na tuji trg

Prizadevanja delavcev v Liku niso zaman. Kljub temu, da se otepajo s težavami z repromaterialom, pa bodo, vsaj tako naglašajo, do konca leta izpolnili dodatno izvozno obveznost. Tako bo njihov izvozni načrt, ki so ga zapisali s številko 9,2 milijona dolarjev presežen za 1,5 milijona dolarjev. Zato bo presežen tudi plan proizvodnje za okrog 2 odstotka.

Obveznost, ki so jo sprejeli po dogovoru z republiško skupnostjo za ekonomske odnose s tujino, je res velika, vendar poudajajo, da jo bodo izpolnili. »Uvedli smo nekatere ukrepe, s katerimi bomo skušali dodatno obvezo izpolniti in res čim več izvoziti. V tozdu Tovarna stolov, ki je največji izvoznik, delamo vse sobote. Ravno tako delajo ob sobotah tudi delavci v drugih tozdih, ne ravno vsi delavci, temveč tisti, katerih delo je tesno povezano s proizvodnjo v stolarni. Med ukrepi, ki smo jih sprejeli, oziroma jih izvajamo, je tudi nadurno delo, predvsem nadurno delo režijskih delavcev. Po dosedanjih podatkih že lahko rečemo, da ta ukrep uspešno izvajamo, saj je v primerjavi s preteklim letom nadur precej manj,« poudarja vodja Lika Friderik Kovač.

Na tujih tržiščih je konkurenca vedno močnejša. To dobro vedo, zato se še posebej trudijo, da kupcem dostavljajo robo točno in se seveda držijo kakovosti, po kateri so v tujini že dolgo znani. To je tisto, s čimer lahko konkurirajo na ameriškem tržišču proizvajalcem kolonialnega pohištva iz Poljske, Tajvana ali Romunije. Sicer pa so že morali pri dodatni seriji deset tisoč stolov za ameriški trg znižati običajno ceno.

Nekoliko zaskrbljeno pa zro na oskrbo z lesom — bojijo se, da bo tako kot lansko zimo primanjkovalo predvsem bukovega lesa. Zaloge na žagah imajo za nekaj mesecev, če bo pa izredno huda zima, se utegne lanska kriza ponoviti. Vendar upajo, da jih bodo gozdarji le oskrbeli še pred snegom s hlodovino.

Težave z oskrbo z lesom pa nastajajo, ker ga nekateri (še vedno) nepredelanega prodajajo na tuje, sicer konvertibilno tržišče, naglašajo v Liku. Tako so ga morali lani v kriznem obodbju uvoziti iz Italije.

Uvažajo le najnujnejše in tako bodo delali tudi v bodoče. Predvsem lake in lepila uvažajo, ker jih na domačem trgu ne dobe, če pa že jih, marsikdaj kvaliteta naročnikom ni všeč. »Če hočemo izvažati na zahteven tuji trg, moramo upoštevati njihove želje. Seveda pa iščemo možnosti zamenjave posameznih uvoženih materialov z materiali domače proizvodnje,« ugotavlja Friderik Kovač.

Dobro delo se odraža tudi v dohodku. Računajo, da bo celotni prihodek delovne organizacije ob koncu leta približno 1,5 milijarde dinarjev. Če pogledamo še nekaj zanimivih številk iz letošnjega tričetrtletnega poslovanja, izstopa izkoriščanje delovnega časa, saj je v primerjavi z istim obdobjem lani za več kot 2 odstotka boljše. Odstotek izostankov z dela pa je padel kar za polovico. Fluktuacija je manjša za slabih 32 odstotkov. Povprečni mesečni osebni dohodki pa so se letos v tričetrt leta glede na isto obdobje lani povečali za 24,7 odstotka (z 8.276 din na 10.322 din).

Še eno zanimivost velja omeniti. Iz Lika je prišla pobuda za organiziranje delavnice, kjer bi delali lažji invalidi, ki sicer ne zmorejo hitrega in napornega tempa v zahtevni proizvodnji. V tej delavnici ne bi delali samo delavci, ki so poklicno vezani na les, temveč tudi delavci drugih poklicev. Delali bi pač nekaj iz surovin, ki jih imamo na Vrhniki. Lesa gre še precej za drva; lahko bi iz odpadkov izdelovali tudi igrače, menijo v Liku. Občinska raziskovalna skupnost je to pobudo sprejela in že razmišljajo o primernem programu.

OB OTVORITVI OBRATA PAP NA VRHNIKI — VEČ KOT TISOČ OBČANO SI JE OGLEDALO PREUREJENO TOVARNO

Že stoje na trdnih nogah

Minilo je leto od iniciative in referenduma za priključitev TOZD Ročna konfekcija DO SAVA k DO PAP Ljubljana, TOZD Elektronika. Prvo poglavje je bilo uspešno prebrodeno, vendar se je takoj pristopilo tudi k analizi obstoječega stanja, ker je bila dosedanja dejavnost s področja gumarske industrije, sedanja in naslednja proizvodnja pa je predvsem izdelava in sestava kovinskih in plastičnih elementov. Sama stavba in prostori so bili v zelo slabem stanju, zato je bil narejen investicijski projekt in projekt prekvalifikacije delavcev za novo proizvodnjo. Investicijski projekt je predvideval preureditev prostorov, zlasti instalacij, električnega in vodovodnega omrežja in prezračevalnih naprav nadalje obnovo podov, oplesk sten in zamenjava oken na celotni zgradbi ter nabavo nekaterih strojev in opremo za proizvodnjo.

Za celotno preureditev je bilo planiranih skoraj ena stara milijarda dinarjev. Investitorji pa so bili DO SAVA, DO PAP in občina Vrhnika.

Odpiranje prenovljenega obrata pomeni novo delovno zmag skromnimi denarnimi sredstvi in prostovoljnim delom so ustvarili dobre delovne pogoje.

Celotna izdelava je stekla v januarju. Najprej smo začeli prekvalifikcijo delavcev in potem v februarju z gradbenimi deli. Tako, da se je to delo, predvsem gradbeno, zavleklo do novembra meseca. Prekvalifikacija delavcev pa ni povzročila težav, tako da smo pričeli z redno proizvodnjo v mesecu marcu.

To so bili težji trenutki za vse delavce, ki so prehajali v novo obliko proizvodnje, vendar njihova volja je bila neizmerna tako, da smo v mesecih aprilu in maju dosegali že lepe rezultate dela in tudi kvaliteta se je približala nivoju izdelka. In ob polletju smo že beležili finančne rezultate našega dela blizu 2 starih milijard dinarjev, ob 9-mesečnem pa že skoro 4 stare milijarde dinarjev.

Ob celotnih preureditvah pa tudi zgradb po gradbenih delih.

Ocenjujemo, da so pri tem sodelovali vsi delavci obrata in o opravili skupno preko 1000 delo ur.

Ko smo se odločili, kako naj p stavimo obrat, smo se delavci do vorili, da v ta namen pripravimo o ten obrat tako, da bo dostoje ogled, da v njem predstavimo naše napore tovarištva in sku delo, obenem pa predstavimo naše delo v prostem času v raz ročnih del naših tovarišic, ki s odzvale temu in prispevale naje

Na novo preurejena proizvodna hala — v njej so delavci že v četku dosegali norme, sedaj pa jih tudi že krepko prekoračuj Zavidljiva je tudi kvaliteta.

delavci obrata niso stali ob strani, tako da so s prostovoljnim delom prispevali in zmanjšali stroške investicij — predvsem pri izkopu in pri polaganju energetskega kabla za elektriko, pri izkopu in vgraditvi cisterne za olje za centralno ogrevanje, pri ureditvi zelenic, dvorišča in pri čiščenju dela svojega ustvarjanja.

Vsem, ki so nam kakorkoli po gali z nasveti, finančnimi sred predvsem pa delavkam in delav izredna zahvala za njihovo de željo, da še naprej ustvarjam krepimo naše socialistične odn

F. PET

November mesec boja proti alkoholizmu

November je mesec boja proti alkoholizmu. Prav je, da v tem mesecu pregledamo dosedanje delo, popravimo vse zamujeno in se dogovorimo za bodoče delo. V tem času se je sestal Koordinacijski odbor pri SZDL, za boj proti alkoholizmu in narkomaniji v občini Vrhnika. V decembru pa se bo predvidoma razpravljalo o problematiki alkoholizma in narkomanije tudi v Predsedstvu RK SZDL Slovenije.

Želimo, da bi spoznanje o škodljivosti alkoholizma, o nujnosti preprečevanja in zdravljenja alkoholizma, predvsem pa seveda konkretno, družbeno delo, prodrlo v osnovne celice našega življenja, oziroma do vsakega občana. Skrb za preprečevanje alkoholizma ne more sloneti samo na Koordinacijskih odborih, samo na profesionalnih službah, ampak mora postati najširše ljudsko gibanje. Le tako bomo uspešnejši v preprečevanju tega družbenega zla. Res je, na nekaterih področjih smo že doslej precej naredili, toda istočasno ugotavljamo, da je problem alkoholizma vse večji.

Pri preprečevanju alkoholizma pa bi morali sodelovati vsi občani in pri tem zavzeti tudi nekatera stališča. Pri alkoholizmu je pomembno, da ločimo pitje in zlorabo alkohola ter odvistnost od alkohola. Pitje in zloraba alkohola je večje kot pa odvisnost.

Škoda, ki nastaja zaradi alkoholizma, se izkaže v manjši delovni storilnosti; 10% izostankov z dela je zaradi alkohola; 20% delavcev v industriji ima neposredne ali posredne težave pri delu zaradi alkoholizma. Dva meseca na leto alkoholik izostane z dela zaradi posledic alkoholizma in 10 let manj dela zaradi invalidnosti; 1,3 nesreč pri delu s smrtnim izidom ali hujšo telesno poškodbo pripisujemo alkoholizmu in nazadnje: najbolj tragične žrtve alkoholizma so otroci staršev alkoholikov. Takih družin je v SRS okrog 10.000. Otrici imajo bistveno slabše učne uspehe in vzgojne težave. Vzgojnoizobraževalne organizacije seznanijo učence s problematiko alkoholizma, so pa nemočne pri odpravljanju vzrokov. Alkoholizem se skriva za mnogimi drugimi obolenji. Mreža dispanzerjev in ambulant za zdravljenje alkoholikov je slabo razvita. Število prekrškov in kaznivih dejanj pod vplivom alkohola se iz leta v leto povečuje za več kot 10%, pri nezgodah je alkohol na prvem mestu.

Alkoholizem je socialna bolezen, ki prizadene obolelega, saj postane le-ta od alkohola zasvojen, prav tako prizadene tudi družbo. Alkoholik si sam ne more pomagati, pri njem se razvije proces bioloških psiholoških in socialnih komplikacij, ki zasvojencu skrajšujejo življenje in pušča posledice tudi na svojcih.

Milena Škulj

OB RAZSTAVI IZDELKOV OBRTNEGA ZDRUŽENJA

Iskanje vezi z združenim delom

Naši obrtniki, ki so povezani v Obrtnem združenju (255 obrtnikov in 204 zaposleni pri njih), so se namenili, da svoje izdelke predstavijo v prazničnih dneh na razstavi v domu krajevne skupnosti Vrhnika. To je bil tudi povod, da smo prisluhnili njihovemu predsedniku Andreju Ocepku, ki je dejal, da želijo tako prikazati obrtno dejavnost v naši občini oziroma občanom in predvsem združenem delu predstaviti izdelke drobnega gospodarstva v zasebnem sektorju.

Teden obrti 81

Predstavitev dejavnosti vrhniške obrti bo od 26. novembra do 2. decembra v domu Krajevne skupnosti Vrhnika vsak dan od 10. do 18. ure.

»Ta razstava pa naj bi pomenila tudi prve korake v iskanju vezi med drobnimi obrtniki in našimi organizacijami združenega dela. Ne smemo prezreti, da so možnosti kooperacijske povezave med obrtniki in združenim delom še vedno velike. Še posebno v sedanjem gospodarskem trenutku, ko ni več mogoče uvoziti česarkoli. Marsikateri izdelek lahko naredijo obrtniki, ki ga sicer naše delovne organizacije uvažajo. Veljalo pa bi tremeljito pogledati tudi možnosti, da bi se ravno preko kooperantskih odnosov tudi obrtniki vključili posredno v izvoz.«

Liko že tesno sodeluje z nekaterimi obrtniki, tudi Avtomontažin tozd Kovinarska je že dala »delati« nekatere manjše artikle obrtnikom na osnovi jasnih kooperantskih odnosov. Tudi v ostalih tovarnah bi si lahko pomagali z obrtniki, saj je naša dejavnost dokaj razvejana, meni Andrej Ocepek.

Predvsem v kovinsko-predelovalni in v mizarski dejavnosti so še velike možnosti, vsaj tako ocenjujejo obrtniki.

»S samo razstavo pa hočemo vzbuditi tudi interes med šolsko mladino za proizvodne poklice. Kljub usmerjenemu izobraževanju se mladi še ne odločajo v taki meri za proizvodne poklice, kot jih naša družba potrebuje. Pa še možnosti naj vidijo, kaj jim lahko zagotavlja obrt, saj so ravno v drobnem gospodarstvu in storitveni dejavnosti še precejšnje možnosti pri zapolnjevanju vrzeli v zaposlovanju,« poudarja Andrej Ocepek.

Delovanje združenja počasi dobiva veljavo. Tudi sami obrtniki so se začeli zavedati pomena in nalog združenja. S kakšnimi problemi pa se otepajo, o čem večkrat govore?

»Pogrešamo neko bolje založeno trgovino s tehničnim blagom — ne samo obrtniki tudi v tovarnah je to večkrat slišati, ko kupujemo material v Ljubljani, tam ostane tudi prometni davek. Tega denarja pa ni tako malo in bi ga pretežni del lahko ostalo v občini. Tudi »šušmarstvo« je trn v peti, ki se ga kar ne da izpuliti. Kako ga zatreti? Z ustvarjanjem čim boljših pogojev za odpiranje delavnic za uslužnostno obrt. Sedaj z davkom od obrti priteče v občinski proračun okrog 28 odstotkov. Šušmarstvo gre mimo tega »mošnjička« in marsikakšen dinar več bi lahko podel vanj, če se bomo odločili za pametno politiko razvoja uslužnostne dejavnosti.

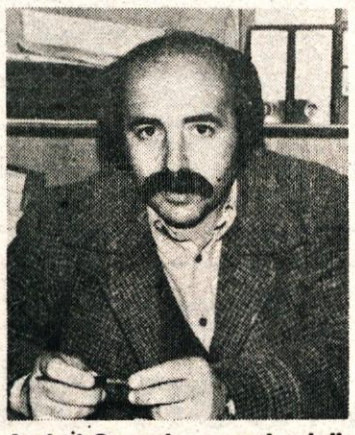

Andrej Ocepek — predsednik Obrtnega združenja

Moram pa reči, da se je v zadnjem času izvršni svet dokaj temeljito in resno lotil vprašanja nadaljnjega razvoja deficitarnih obrti. Tako se odpirajo možnosti odpiranja lokalov v centru mesta — predvsem od Mantove do Mlečne. V javni razpravi so tudi variantno obdelane obrtne cone v urbanističnem načrtu. Za Borovnico je najzanimivejša lokacija pri Obrtniku, na Vrhniki pa pod Hruševco. Tu bo možen razvoj vseh dejavnosti.«

Še pred eno pomembno nalogo so. To je poživitev dela osnovne organizacije zveze sindikatov delavcev, zaposlenih pri obrtnikih.

»Izredno malo delavcev je aktivnih. Moramo jih zainteresirati za delo v sindikatu, saj so pred nami nove kolektivne pogodbe, ki urejajo odnose med delavci in obrtniki. Med delavci pa še ni čutiti posebnega odziva, čeprav bi si lahko marsikaj uredili z nekoliko dobre volje — od letnega oddiha do dopolnilnega izobraževanja. Na medobčinskem skladu za dopolnilno izobraževanje pri Obrtnem združenju je okrog 40 starih milionov dinarjev. Sedaj gre ta denar za drage izlete, za karte za razne prireditve itd. Pri obrtnikih pa je zaposlenih okrog 30 odstotkov delavcev, ki nimajo osnovnošolske izobrazbe. Sami in tudi obrtniki se moramo zavzeti in jih zainteresirati, da bodo šli v šolo,« meni predsednik združenja vrhniških obrtnikov.

KZ Vrhnika širi svojo prodajno mrežo

Po zaprtju vrhniške klavnice so se na nivoju ljubljanske regije dogovorili o delitvi dela v klavniški industriji. V KZ Vrhnika so sklenili razširiti oskrbo trga s svežim mesom in z mesnimi izdelki. V želji za čim krajšo verigo med proizvajalci in potrošniki odpirajo nova prodajna mesta. Trem prodajalnam na Vrhniki, v Verdu in Podlipi in pred kratkim v Dragomeru, ki je za krajane več kot 1500 »glave« krajevne skupnosti velika pridobitev (in hkrati obveza izprejšnjega srednjeročnega obdobja), se je pridružila tudi sedma prodajalna v Ljubljani.

Vrsta pred prodajalno Delikatesa vrhniške kmetijske zadru Plavi laguni za Bežigradom se nikoli ne prekine — kljub hitri pridnim prodajalcem.

Prodajalno na bežigrajski tržnici, last TOZD živilski trgi so prevzeli od Bilogore, ki so nameravali tam prodajati piščance in nekatere druge svoje izdelke. Od njih je zadruga tudi odkupila opremo in na zahtevo inšpekcijskih služb poskrbela za različne dopolnitve. Že dober mesec teče prodaja kot po maslu.

Vseh devet delavcev Mesnine ima polne roke dela. V preurejenih prostorih nekdanje klavnice so se specializirali na nekaj izdelkov: izdelujejo pečenice, krvavice, vrhniške klobase in druge suhomesnate proizvode. Vse te izdelke, ki so Vrhničanom že dobro poznani, sedaj pridno kupujejo tudi Ljubljančani. Delikatesa v Plavi laguni ponuja tudi znameniti ementalec, nekatera visokokakovostna vina, izdelke mrzle kuhinje, hkrati pa sprejemajo tudi naročila za izdelavo narezkov. Poslovodjo Franca Premerla, ki mu pridno pomagata dve vrhniški prodajalki, Ljubljančani dobro poznajo, saj je vrsto let vodil takrat najbolje založeno ljubljansko delikateso »Pri Khamu« na Trgu osvoboditve.

Dobra prodaja, »v prvem mes je še enkrat večja, kot smo pric vali in še narašča,« pravi direkto Vrhnika inž. Andrej Štular, nare da se zadruga še močneje uve na ljubljanskem tržišču. Zato decembra na osrednji tržnici o še eno prodajalno z enako izbiro za Bežigradom.

Za povečano prodajno mrež bo potrebno tudi več izdelkov. T se v Kmetijski zadrugi dobro z dajo in skrbe za svoje »mesno« ledje. Poleg povečane črede go živine načrtujejo tudi lastno »s sko«. Za zdaj na Vrhniki vsi p končajo v zasebni predelavi, druga pa hodi ponje v bosansko dričo. Že čez dobri dve leti nam vajo klati domače, do konca srednjeročnega obdobja pa naj na vrhniškem imeli vsaj 2000 k s katerimi bi pokrili polovico potreb. Redili jih bodo trije član druge, ki jim banka že zago kredite. Hkrati bodo koristno p sirotko iz Mlekarne, polja okol nike pa bodo v večjih površina sejali s koruzo.

LJUBA BABIČ-K

Odslej Dragomerčanom ni treba več za vsak večji nakup v Ljubljano ali na Vrhniko. Sredi novembra je namreč najstarejši delavec Kmetijske zadruge Vrhnika slovesno prerezal trak sodobne samopostrežne trgovine.
Trgovina, ki so jo začeli graditi lani avgusta, je stala nekaj manj kot dva milijona dinarjev, skupaj z vsem blagom in opremo pa je »vredna« 23 milijonov dinarjev. Več kot polovico denarja je zbrala Kmetijska zadruga Vrhnika s soudeležbo Emone, ostale stroške pa so pokrili z bančnimi posojili. »V trgovini bo vse, kar krajani vsak dan potrebujejo«, zatrjuje direktor Kmetijske zadruge Andrej Štular. Založenost je res raznovrstna. Dragomerčani so zadovoljni, saj so doslej imeli le majhno utesnjeno staro prodajalno, ki je bila tudi kot Kmetijske zadruge. (Na fotografiji: Z otvoritve nove trgovine)

Foto: M. B

INŽENIR ZVONE MENCEJ O SANACIJI VODOOSKRBE V OBČINI

Rešitev oskrbe z vodo — Borovniški vršaj

Skupščinski zbori so na svojih sejah v oktobru mesecu sprejeli »Zasnove investicijskega programa za izgradnjo vodovoda »Borovniški vršaj« — I etapo sanacije vodooskrbe v občini Vrhnika.« Tedaj je Zvone Mencej inženir geologije, predstavnikom posameznih zborov natančnejše pojasnil nekatera vprašanja, ki izvirajo iz sanacijskega programa oziroma v zvezi z vodo Borovniškega vršaja. Prosili smo ga, da nam odgovori predvsem na vprašanja, ki se največkrat pojavljajo med tistimi, ki z rezultati raziskav niso dovolj seznanjeni.

Na nekatera vprašanja je že odgovoril v »Našem časopisu« februarja 1980. Kasneje so se pojavila še nova vprašanja, predvsem okoli kvalitete, količine in obnavljanja podtalne vode v vršaju. Pojavljala pa so se tudi razna druga vprašanja, na katere je prav tako poizkušal odgovoriti. Za boljše razumevanje se je posluževal povezav čez vršaj Borovniščice in oba profila zaradi boljšega razumevanja precej poenostavil.

Iška, Borovniščica in Želimeljščica, vse tri v južnem zaledju Ljubljanskega barja se na prehodu na Barje močno razširijo in nato preidejo v barjansko ravnico. Že po oblikovnosti površja je mogoče sklepati, da so si rečice na prehodu na Barje pred več kot 1000 leti, nanosile velike prodne vršaje, ki segajo proti severu daleč pod jezerske naplavine. Vodozbirno zaledje vseh treh rečic sestavljajo v glavnem karbonatne kamnine, zato je bilo pričakovati, da sestavljajo vršaje v glavnem prod, pesek in melj, kjer je mogoče pričakovati večje količine podtalne vode. Peščeno-prodne plasti pridejo že izven Barja na površino, s tem pa je omogočeno pretakanje površinske vode v notranjost. To se najbolj lahko vidi na vršaju Iške, kjer Iška ponikne in se ponovno pojavi na površini v obliki takoimenovanih »oken« na obrobju Barij. Količina vode v Iškem vršaju je tako razmeroma natančno določena, saj vsa voda Iške ponikne v prodna tla, to pa so tudi minimalne količine vode v vršaju.

Nekoliko drugačna je situacija na vršajih Borovniščice in Želimeljščice. Iz vzdolžnega profila je razvidno, da se prične Barje okoli 100 m severno od mostu čez Borovniščico na proti Borovnica-Breg. Od tu dalje se barjanske, praktično neprepustne plasti, debelijo v smeri proti sredini barja oziroma proti Ljubljanici. Debelina vodoneprepustnih barskih sedimentov (glina, melj, pesek) doseže na območju vršaja tudi čez 25 m. Po doslej znanih podatkih je dolžina vršaja (pod Barjem) okoli 4,5 km, širina pa več kot 1 km. (Na levem bregu Ljubljanice je vrtina, vrtana za hitro cesto, še prevrtala tanjšo plast vršaja) in debelina v povprečju okoli 25 m. Najbloglji del stare struge Borovniščice je na območju, kjer so izdelani vodnjaki VB-1, VB-3 in VB-4. Na tem delu je kameninska podlaga v globini od 50 m do 60 m. Podlago tvorita zakrasel apanenec na vzhodu in dolomit na zahodu. To sta kamenini, kjer se pretakajo večje količine podzemne vode v izvire na robu Barja (Pako, izviri pri Goričici itd.). Omeniti velja še to, da je praktično na celotnem obravnavnem področju do 3 m pod površino šota z vložki meljne gline.

Že v letu 1977 sta bila po naročilu »Fenolita« izdelana vodnjaka VD-1 in VD-2. Vodnjak VD-1 je približno v sredini Barja med Bregom in Dolom, VD-2 pa v bližini Fenolita na desnem bregu Borovniščice. Takrat je bilo ugotovljeno, da iz vodnjakov priteka voda pod pritiskom, in sicer iz obeh vodnjakov skupaj pri srednjem vodostaju okoli 20 l/sek.

Raziskave, izvedene v letih 1978 do 1980, ki sta jih financirala Raziskovalna skupnost Slovenije in Območna vodna skupnost Ljubljanica-Sava, so dale osnovne podatke za načrtovanje izkoriščanja podtalne vode v vršaju Borovniščice. (Za raziskave od leta 1978 do 1980 je bilo porabljenih 4,201,121 din, za raziskave, ki jih je financiral Fenolit, pa je bilo porabljenih 1,111.679,30 din).

V letih 1978 do 1980 sta bila poleg raziskovalnih vrtin izdelana še 2 vodnjaka, in sicer VB-3 in VB-4.

Da bi ugotovili količino vode, ki jo lahko črpamo iz posameznih vodnjakov, in približno ocenili, kolikšne količine vode je mogoče črpati stalno iz vršaja, so bili opravljeni črpalni poskusi.

Pred poiskusi je bila večkrat izmerjena količina vode, ki sama priteka na površino v vodnjakih, vrtini in izviru Enžutovo retje. Ugotovljeno je bilo, da priteka na površino okoli 30 l/sek. podtalne vode (ob suši okoli 26 l/sek.).

Črpalni poskusi so pokazali, da je mogoče iz vodnjaka VD-1 črpati 55 l/sek., iz vodnjaka VB-3 50 l/sek. in iz vodnjaka VB-4 z večjo depresijo okoli 20 l/sek. Seveda je to le zmogljivost vodnjakov. V primeru, da v vršaj ne bi dotekalo vzemimo — na primer — 120 l/sek. vode, bi nivo vode črpanjem stalno padal in bi se umiril le v primeru, da bi črpali toliko vode, kolikor je pritekla v vršaj. Količino vode, ki bi jo lahko stalno odvzemali, smo ocenjevali na osnovi rezultatov poskusa, ko je bilo črpanih iz vodnjaka VB-3 45 l/sek. in iz vodnjaka VD-1 55 l/sek. istočasno. Nivo vode se je namreč po dveh dneh že skoraj umiril.

Pri takšnih poskusih se opazujejo tudi znižanja nivoja vode v vseh raziskovalnih vrtinah, ki so seveda manjšega premera, vendar so v vrtine vgrajene preluknjane cevi, da dobimo tudi v vrtini pred črpanjem približno enake nivoje vode kot v vodnjakih. Kot sem že povedal je voda pod pritiskom (arteška)... Pred črpanjem smo na vseh vrtinah izmerili gladino vode. Ta je bila okoli 2 m nad terenom, odvisno seveda od same konfiguracije terena in od vodostaja.

Vse raziskovalne vrtine (12), razen vrtine V-8, so izvrtane v vršaju. Vrtina V-8 (severno od Fenolita) je prevrtala najprej barsko glino, nato pa prešla v kavernozen apnenec, to je apnenec, v katerem se na obdobju Barja pojavljajo kraški izviri, kot na primer izvir Pako. Med črpanjem iz vodnjakov smo opazili, da niha nivo vode v vrtini V-8, tako kot v ostalih vrtinah. To pa je dokaz, da se voda v apnencu med črpanjem pretaka v smeri proti vodnjakom. To dokazujejo tudi nadmorske višine izvirov na obrobju, ki so na približno enaki nadmorski višini, kot je nivo vode v vrtinah oziroma vodnjakih. S tem je bil ugotovljen en vir obnavljanja podtalnice v vršaju. Drugi vir napajanja je voda Borovniščice, saj smo z meritvami pretokov, pod sotočjem Prušnice in Borovniščice in pri mostu na poti Breg-Borovnica, ugotovili, da pronica v prodna tla, po katerih teče Borovniščica, med 25 l/sek. in 50 l/sek. vode potoka.

Tretji vir napajanja prodanega zasipa je dolomitna podlaga, ki sestavlja tla vzhodno od vodnjakov.

Po teh ugotovitvah Geološkega zavoda je Izvršni svet skupščine občine Vrhnika dal poročilo v recenzijo Inštitutu za Kras iz Postojne in nato sklical sestanek, na katerem so bili priznani strokovnjaki s področja hidrogeologije. Predlog Inštituta za Kras je bil zajem in čiščenje vode Bistre. V zaključke pa je prišel tudi predlog prof. dr. Breznika iz FAGG Ljubljana, naj se izvede 2-3 leta trajajoč črpalni poskus na vršaju in se tako ugotovi zmogljivost vršaja in kvaliteto vode.

Izvršni svet je imenoval posebno komisijo, ki je prišla do zaključkov da se bo Vrhnika v bodoče oskrbovala z vodo iz vzhoda, to je iz Bistre in Borovniškega vršaja. Finančno in časovno vrednotenje variant je pokazalo, da bi bilo za opustitev neprimerne vode Primčevega zajetja najbolje v najkrajšem času zagotoviti okoli 50 l/sek. pitne vode iz vršaja Borovniščice. Kasneje, ko bi se pojavila potreba po večjih količinah vode, pa bi v primeru da v vršaju ni dovolj vode lahko obogatili vršaj z vodo Bistre, ali pa »čistili« vodo Bistre. Bogatenje podtalnice je v svetu precej v rabi. Prve poskuse že upravljajo tudi pri Mednem, kjer se odvzema onesnažena voda Save in preko posebnega bazena spušča v prodna tla gorvodno od vodnjakov. Voda se na poti po prodnem zasipu mehansko, kemično in bakteriološko prečisti.

Z namenom, da bi ugotovili ali je mogoče črpati iz vršaja vsaj 50 l/sek., je komisija predlagala izvedbo črpalnega poskusa, ki naj traja vsaj 30 dni.

Črpalni poskus je bil izveden v času dalj časa trajajoče suše. Trajal je od 7. 4. 1981 do 19. 5. 1981. Za poizkus, ki ga je opravilo Komunalno podjetje Vrhnika pod nadzorom Geološkega zavoda je OVS Ljubljanica-Sava plačala 1,5 milijona din. (2—3 leta trajajoč poskus bi bil edinstven v Sloveniji in Jugoslaviji, verjetno pa tudi v svetu in bi torej zanj SKIS odštel najmanj 3 stare milijarde din). Če bi poskus trajal 3 leta bi torej Vrhnika lahko izločila Primčev izvir verjetno šele čez 4 leta.

Okoli izvedbe in dobljenih rezultatov črpanja je bilo več pripomb. Rezultate nekateri napačno tolmačijo, posebno še zato ker primerjajo arteško vodo v produ z vodo izvirov v karbonatnih kameninah. Žal ta tolmačenja širijo med občani, kar ima negativne posledice, saj nekateri občani ne vedo, komu naj verjamejo. Zato bom poskušal preprosto odgovoriti na nekatera vprašanja oziroma nepravilne zaključke.

Zahteva je bila, da se ugotovi, ali je možno odvzemati iz vršaja 50 l/sek. pitne vode. Na vodnjaku VB-3 in na vodnjaku VB-4 je Komunalno podjetje montiralo centrifugalni črpalki (potopne črpalke za tak poiskus bi bile predrage) s kapaciteto 30 l/sek. Zaradi tehničnih težav (ozka sesalna cev) je bilo mogoče iz vodnjaka VB-3 črpati le okoli 22,5 l/sek., iz vodnjaka VB-4 pa okoli 9,5 l/sek. Skupaj torej okoli 32 l/sek. Poleg črpanih količin vode je iztekalo iz vršaja še: iz vodnjaka VD-1 5 l/sek., iz vodnjaka VD-2 4,3 l/sek., iz vrtine V-10 5,4 l/sek. in iz Enžutovega retja 3 l/sek., to je skupaj okoli 50 l/sek. Pri višjem vodostaju, to je po dežju, pa od 54—57 l/sek. Žal so tisti, ki razširjajo vesti, češ, da je na razpolago le 30 l/sek., ugotavljali le črpane količine, niso pa upoštevali vode, ki je istočasno sama prelivala iz vršaja.

Črpanje iz obeh vodnjakov je vplivalo na količino vode, ki preliva na ostalih dveh vodnjakih in količino vode, ki izteka ob vrtini V-10. Prelivne količine so se zmanjšale. To je povsem razumljivo posebno pri arteških vodah, kjer se ta vpliv pozna v trenutku.

Če bi izredno natančno lahko merili pretok izvira »Pako« ali drugih izvirov, bi lahko ugotovili vpliv črpanja tudi na te izvire. Vpliv črpanja tako daleč, bi se pokazal, tudi če bi bila zmogljivost vršaja 200 l/sek., ali več, seveda pa bi bilo znižanje nivoja vode manjše.

Hitre vplive črpanja potrjuje tudi razmeroma hiter dvig nivoja vode oziroma povečane količine iztekajoče vode iz vrtine in vodnjakov po dežju, ki je padel ob koncu črpalnega poskusa. Ta hiter dvig nivojev oziroma prelivnih količin, kaže na izredno dobro povezavo vode v vršaju z vodo v apnencu. Nekateri si žal tolmačijo to, češ da je voda iz apnenca tako hitro pritekla v vodnjak (ne upoštevajo principa vezne posode), istočasno pa ugotavljajo, da se iz temperaturne vode, ki je med 12°C in 13°C lahko ugotovi, da gre za površinsko vodo in torej možnost hitrega onesnaženja. Tudi temperatura vode kaže na razmeroma dolgotrajno pretakanje vode izvirov napajanja po prodnih plasteh v vodnjak (temperatura 12—13°C je izmerjena tudi pri temperaturi zraka -4°C) in dobro izolacijo s površine. Zaradi razmeroma visoke temperature seveda voda ne deluje preveč »osvežujoče«, ne pa zaradi trdote, ki znaša 16—17°, kot si nekateri razlagajo. Takšna trdota vode je srednje trda in ne prenizka (ljubljanska voda ima trdoto 12—13°). Napačno se tudi prikazujejo nekateri zaključki iz poročila Geološkega zavoda, v katerem so obdelani črpalni poskusi. Naj citiram odstavek iz poročila (poročilo je na vpogled vsakomur je pa na SKIS-u v Vrhniki).

Iz rezultatov poizkusa in opazovanj, posebno še v času razmeroma nizkega vodostaja, je mogoče zaključiti, da bi tudi ob izredno nizkem vodostaju lahko odvzemali iz vršaja Borovniščice več kot 50 l/sek. podtalne vode.

Zdaj pa še nekaj o kvaliteti vode oziroma možnosti onesnaženja podtalnice v vršaju.

Iz vodnjakov, izdelanih na vršaju, je bilo odvzetih in analiziranih veliko število vzorcev vode. Zavod za zdravstveno varstvo iz Ljubljane je analiziral vzorce in dal poročilo. Za vodnjak VD-1 je bilo že leta 1979 podano mnenje, da je voda primerna za pitje. Med izvedbo črpalnega poizkusa na vodnjaku VB-3 in VB-4 je bilo iz vsakega vodnjaka odvzetih 16 vzorcev za kemične in bakteriološke preiskave.

Na osnovi rezultatov analiz je nastalo mnenje za vodnjak VB-3. Mnenje v celoti citiram: »Analize vzorcev vode iz vodnjaka VB-3 kažejo, da parametri razširjene kot navedene sanitarne kemične analize ne presegajo vrednosti dovoljenih koncentracij po pravilniku. Karakteristika vode iz vodnjaka je naslednja:

— Voda je srednje trda (povprečna cel. trdota znaša 16,3).

— Skupne fenolove snovi so pod 0,002 mg/l in niso zdravju škodljive.

— Razmerje kalcij-magnezij kaže na to, da je voda v dolomitnem sloju, kjer raztaplja Ca in Mg.

Voda bakteriološko povsem ustreza členu 11 (2. odst. 1. — 4. točke) ter členu 12 in 13 Pravilnika o higienski neoporečnosti vode (Ur. list SFRJ, št. 9/80). Iz bakteriološke preiskave sledi, da vode ni potrebno kondicionirati (klorirati), s tem se izognemo tudi eventuelni tvorbi klor-fenolov, ki negativno vplivajo na organoleptične lastnosti pitne vode.

Podobne ugotovitve so za vodo iz vodnjaka VD-1, medtem ko je voda iz vodnjaka VB-4 zaenkrat neprimerna zaradi občasno prevelike koncentracije H_2S.

V I. fazi je predvideno črpanje iz vodnjakov VB-3 in VD-1.

Kakšne so možnosti onesnaženja?

Na območju, kjer vršaj prekrivajo barski sedimenti, je onesnaženje s površine praktično nemogoče. Pri črpanju 50 l/sek. je bil nivo vode v 4 m od vodnjaka VB-3 oddaljenem piezometru še 1 m nad površino, v večji oddaljenosti pa še več. Dokler bo vzdrževan tolikšen pritisk, da bo nivo nad površino, praktično ni mogoče onesnaženje podtalnice s površine. Nevarnost, in sicer verjetno le teoretična, nastopi, ko pade nivo vode v vrtinah pod površino. Praktično je torej mogoče onesnaženje le z vodo, ki priteka iz apnenca, in z vodo, ki pronica iz Borovniščice v prodna tla. Ta voda pa ima dolgo pot do vodnjakov. Tako je na primer izračunano, da je hitrost pretakanja vode pri črpanju okoli 60 l/sek. 0,7 m/dan.

Glede na to bi ponikajoča voda Borovniščice (1200 m od vodnjaka) pritekla v vodnjak približno po 4,5 letih. Voda z apnenca pa (400 m najbližja oddaljenost do vodnjaka) po 1,5 leta (po ožji varstveni pas se zahteva, da voda teče do vodnjaka 1—2 meseca). Pri črpanju večjih količin vode (nad 60 l/sek.) se hitrosti povečajo, s tem pa se zmanjša čas pretakanja in tako poveča nevarnost onesnaženja. Zato je seveda potrebno takoj odločno zaščititi vode v vršaju Borovniščice po že izdelanih predlogih Geološkega zavoda.

Če bi želeli črpati večje količine vode (verjetno v daljši perspektivi), kot je zmogljivost vršaja, ali pa vzdrževati stalni pritisk podtalnice, bo to mogoče verjetno z umetnim bogatenjem vode Borovniščice ali pa z vodo Bistre, ki bi v določeni razdalji od vodnjakov pronicala v notranjost in se na poti do vodnjakov primerno očistila.

Na koncu pa bi rad dodal še tole: vsi rezultati poskusov, opazovanj itd., torej vse, kar je v zvezi z ugotavljanjem količin vode v vršaju Borovniščice, je vsakomur na vpogled v arhivu Geološkega zavoda. Vsi rezultati analiz so na Zavodu za zdravstveno varstvo, prav gotovo tudi vsakomur na razpolago.

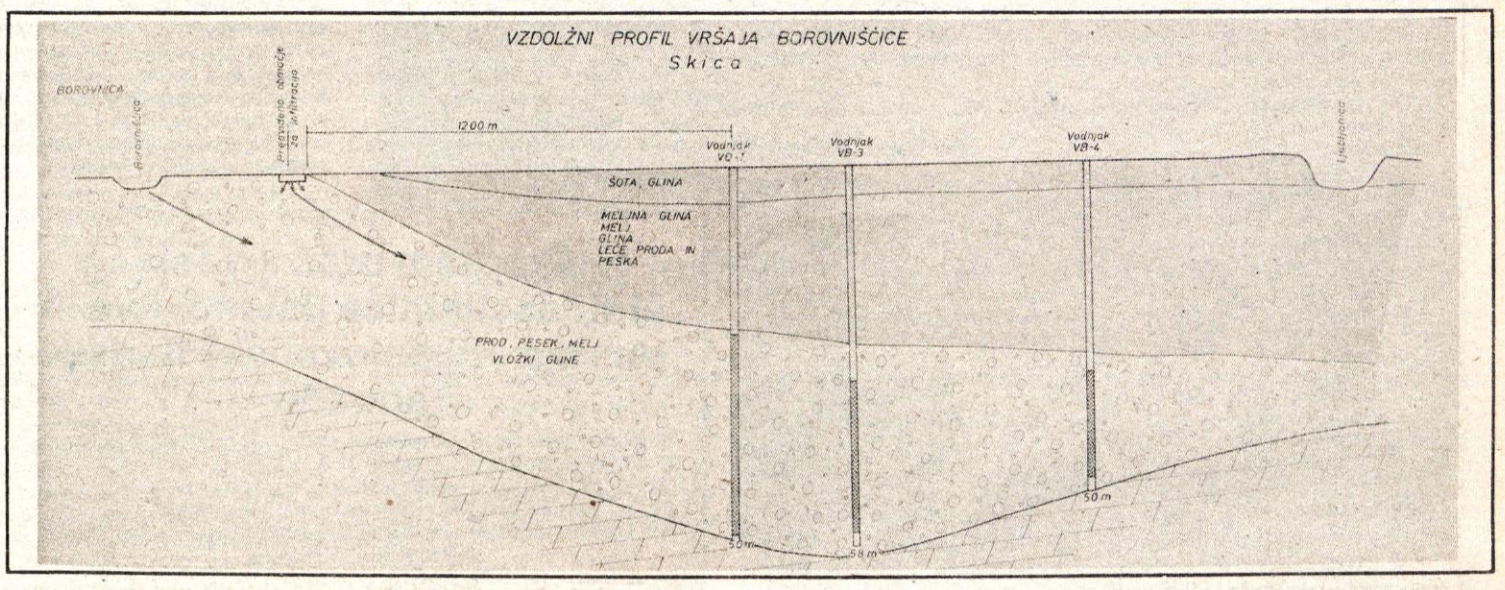

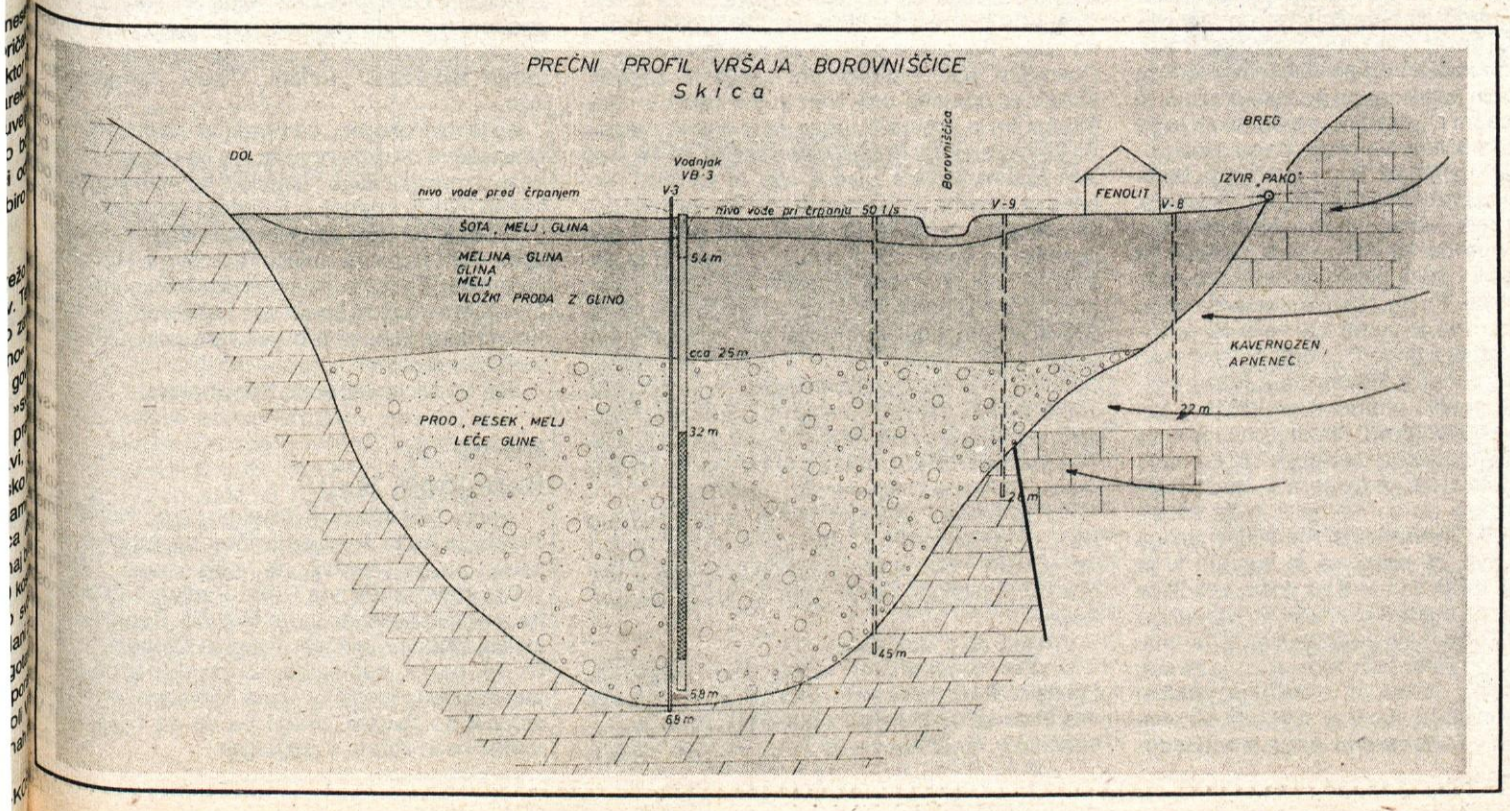

NA LOGU

S prostovoljnim delom urejajo vodovod

Ko je vodovodni odbor na Logu ugotovil, da je njihovo vodovodno omrežje na nekaterih delih dotrajano, so se odločili, da bodo tista dela, ki jih lahko narede sami, krajani opravili s prostovoljnim delom.

»Tako je bilo 14. novembra veselje gledati, kako naši krajani vihtijo krampe in lopate — od direktorja, delavca, novinarja, obrtnika — na trasi, ko smo zamenjavali cevovod Ipavci. Kar številen je bil odziv, saj se sami zavedajo, da bomo tako pridobili še več vode,« je poudarjal predsednik vodovodnega odbora Ciril Rus.

Sicer je ravno prostovoljno delo pri gradnji njihovega vodovoda že kar tradicionalno. Že v letih 1973 in 1974, ko so gradili črpališče in tlačni cevovod Lesno brdo—Log, so krajani opravili 3900 prostovoljnih delovnih ur. 1979. leta so se pri zamenjavi glavnega cevovoda od glavnega rezervoarja do razdelilnega ventila sami lotili dela in opravili 630 delovnih ur. »Če k temu dodamo še 275 ur, ki so jih opravili pred kratkim, pridemo do zavidljive številke 4805 prostovoljnih delovnih ur. Rezultati teh prizadevanj pa so vidni pri dobro oskrbovanem vodovodnem omrežju. Sproti poskušamo odkloniti vse pomanjkljivosti. Zato se tudi pogosto sestaja vodovodni odbor. Na eni od sej smo tudi menili, da bi vodovod še naprej upravljali sami. Podprli smo sanacijski program vodooskrbe v občini in se zavzeli za čimprejšnjo realizacijo,« je povedal o njihovem delu Ciril Rus.

Svečano se obvezujem...

V kasarni Ivan Cankar na Vrhniku so se rekruti na krajši svečanosti zaobljubili. Svečanosti so prisostvovali visoki vojne starešine, predstavniki družbenopolitičnih organizacij vrhniške občine in družine ter prijatelji vojakov — rekrutov.

Vojaki so v tej enoti trideset dni. V tem času so spoznali garnizon, v katerem bodo služili vojaški rok, spoznali so orožje in obvladali osnovna vojaška znanja.

Da so imeli res intenzivno »obuko«, je dokazala popolnoma ravna vrsta na svečanosti.

M. A.

ARMADNI PRVAKI

Letos oktobra je bilo v Ljubljani odprto strelsko prvenstvo IX. armadnega območja, na katerem je sodelovalo 900 tekmovalcev iz 150 ekip. V tako močni konkurenci je ekipa VP 5312 Vrhnika dosegla izreden uspeh — z 930 nastreljanimi krogi je prepričljivo osvojila prvo mesto. Ekipo so sestavljali: Ivan Buha, Aleksander Fajdiga, Stojan Ignjatović, Ivan Rakuša, Vasa Vidaković in Mile Jurić, ki je osvojil tudi naslov armadnega prvaka med posamezniki v streljanju s polavtomatsko puško.

Ti dobri rezultati so plod večletnega strokovnega dela in zavzetega treninga tekmovalcev.

Čestitamo! RATOMIR VIDENOVIĆ

Borci, pripadniki slavne I. tankovske brigade, so se 13. novembra zbrali v Kopru na ustanovnem zboru in se odločili za nov sistem organiziranja, da bi se borci — tankisti med seboj še bolj povezovali. Ustanovnega zbora so se udeležili tudi delegati vrhniškega pododbora in občinske skupščine, ki ima domicil I. tankovske brigade. Za predsednika so ponovno izvolili Franca Hočevarja.

M. BORČIĆ

OBVESTILO

Borci XIII. proletarske brigade Rade Končar, javite se na občinskem odboru ZZB NOV, Vrhnika, Tržaška cesta 11, zaradi podatkov, ki jih želi vaša enota!

Uradne ure so v sredo od 9 do 11. ure ter v sredo in četrtek od 16. do 18. ure.

Osebno ali z dopisom se javite do 10. 12. 1981.

OBČINSKI ODBOR ZZB NOV

Janez Kenk-Ivo — sedemdesetletnik

»Ne bi bilo odveč, če bi tudi mlajši izkusili nekaj skromnosti, skozi katero se je prebijala naša generacija,« je ob koncu kramljanja dejal Janez Kenk-Ivo. Šele takrat je to dejal, ko smo ga izzvali, ko je že kazalo, da ni več kaj povedati o njegovem delovnem skromnem in hkrati pestrem življenju. Bil je delavec, partizan, družbenopolitični aktivist in sedaj je upokojenec, ki si da opravka s svojimi malimi živalmi.

Janez Kenk — v partizanih je dobil še ime Ivo — je kljub sedemdesetim letom — dopolnil jih je 27. oktobra — čvrst in postaven, kot ni marsikateri mlad fant. Takšnega sta naredila narava in trdo delo. Zakaj smo naglasili skromnost? Ker je vzor skromnega človeka, čeprav sam tega sploh noče priznati. Toda med pogovorom, obiskali smo ga na njegovem domu na Stari Vrhniki — s predsednikom občinskega odbora ZZB Francem Fortuno smo to že od vsega začetka čutili.

Pod debelimi lečami očal se mu oči zabliskajo, ko govori o najtežjih letih. Kot da hitro ocenjujejo položaj za juriš, za akcijo, kot takrat, ko je bil s »štirinajsto divizijo« na Štajerskem. Takrat so bili njegovi najtežji trenutki v življenju. »Morali smo fizično in moralno vzdržati — in uspeli smo,« poudarja. Najhuje pa je bilo na Grški gori — živina ni prenesla naporov, ljudje pa smo jih!

Njegova pot revolucionarja se je začela v službi na železnici v Ljubljani, kjer je bilo že pred vojno močno razvito revolucionarno gibanje. V zimi z leta 1941 na 1942 pa se je povezal s komunisti na Vrhniki in junija 1942. leta že odšel v partizane. Kot partizan je s puško v roki prehodil Slovenijo skoraj podolgem in počez, ni se bal boja, bil je tudi ranjen, opravljal je pomembne funkcije v odredih, baterijah in brigadah.

Program praznovanja štiridesetletnice ustanovitve in razvoja Jugoslovanske ljudske armade

5. 12. 1981 ob 12,00	tekmovanje v streljanju (Razorska dolina),
8. 12. 1981 ob 17,00	šah (Dom JLA, Vrhnika),
12. 12. 1981 ob 10,00	namizni tenis (Dom JLA, Vrhnika),
13. 12. 1981 ob 10,00	balinanje (v hotelu »Mantova«),
19. 12. 1981 ob 10,00	simultanka z velemojstrom Brunom Parmo (Dom JLA, Vrhnika),
ob 20,30	tovariško srečanje (Dom JLA, Vrhnika),
21. 12. 1981 ob 17,00	sprejem predsednika Komiteja za SLO in DS (Dom JLA, Vrhnika),
ob 19,00	svečana akademija (Cankarjev dom, Vrhnika),
22. 12. 1981 ob 8,30	sprejem pionirjev v kasarni,
ob 10,00	svečano postrojevanje enot,
ob 12,00	sprejem komandanta garnizona.

V kasarni »Voljč-Ignac-Fric« so svečano in delovno proslavili svoj praznik

Vrhnika, 10. 11. 1981. leta. V kasarni na Vrhniki, ki se imenuje po narodnem heroju Ignacu-Fricu Volčju, so s svečano formacijo starešin in vojakov proslavili dan topniških enot pritiletalske obrambe.

Na svečanosti je pripadnikom teh enot čestital komandant polkovnik Aleksander Radanović in poudaril pomen teh enot v okviru oboroženih sil. Rekel je, da je ta rod vojske sodobno opremljen, organiziran in usposobljen, da skupno z vojnim letalstvom in z ostalimi islami in sredstvi uspešno brani in ščiti naše meje in zračni prostor SFRJ kot tudi vse prebivalstvo in materialne dobrine pred sovražnikovimi napadi iz zraka. Zato so te enote vgrajene v vse oblike oboroženih sil, v teritorialno obrambo in družbenopolitične organizacije.

Ob 37. obletnici ustanovitve teh enot pa slavimo letos tudi 40 let vstaje in ustanovitve Titove armade. Polkovnik Radanović je spomnil na začetke topniških enot pritoletalske obrambe, ki se začno pomembno razvijati šele med NOB od oktobra 1944. leta, to je v času, ko so v prvi etapi zaključnih operacij za osvoboditev Jugoslavije zaplenili večje število nemških protiletalskih topov raznih kalibrov in ko so začeli prihajati protiletalski topovi iz Sovjetske zveze.

novili v narodnoosvobodilni v... Vse ostale enote so nastale ... njegovi ustanovitvi. Ta polk je ... jedro, iz katerega se bodo kas... razvile velike enote — protiletal... artilerijske brigade. Danes, je r... komandant, imajo enote na... dobnejšo tehniko, postale ... močan nosilec varnosti in svobo... ter neodvisnosti naše socialisti... samoupravne družbe.

K temu so mnogo pripom... vlaganja naše družbe v razvoj... nične, kadrovske in znansk... osnove našega sistema protile... ske obrambe. K temu je mn... pripomogla tudi skrb CK ZKJ ... krepitev naše obrambe in zaš... pred napadom iz zraka, velik ... spevek k doseženim rezultatom ... so dale tudi generacije starešin ... vojakov, ki že dobra štiri desetl... neprestano razvijajo borbene s... sobnosti topniško-raketnih ... pritiletalske obrambe. Ko jim je ... stital za njihov praznik, je kom... dant podelil najzaslužnejšim st... šinam in vojakom pohvale, ... grade in odlikovanja. Prebral ... tudi pozdravne telegrame, ki s...

V nizu protiletalskih divizionov, ki so jih organizirali po divizijah je bila prva večja protiletalska enota, ki so jo organizirali v tem času PRVI PROTILETALSKI POLK VRHOVNEGA ŠTABA, ki je bil namenjen za obrambo Beograda.

Po ukazu Vrhovnega štaba so ga ustanovili 10. novembra 1944. leta in ta dan se slavi kot dan topniških vojnih enot protiletalske obrambe, saj je bil ta polk prva celovita topniška enota, ki so jo usta-

poslali Komandant RV, PVO ... druge visoke vojaške osebn...

Svečanosti so prisostvovali ... starešine in vojaki drugih e... predstavniki družbeno-polit... skupnosti in organizacij.

Srečanje je v imenu DPO in ... pozdravil predsednik skupš... občine Vrhnika Vladimir Meja...

Tega dne se je razglasna ... staja vojnega kluba priključila ... slavi s priložnostnim program...

VOJNI K...

Anton Debevec

Na hribih je večkrat gorelo

8

Ob italijanski ofenzivi

Kot je znano, so Italijani 16. julija 1942. leta začeli svojo obsežno ofenzivo na svobodno ozemlje Dolenjske in Notranjske. Italijanska 21. grenadirska divizija razporejena od Borovnice do Iga je krenila preko Krima in Mokrca proti Bloški planoti. Tudi od Rakeka in Cerknice so prodirale močne sile ter preplavile Loško dolino, le obširni gozdovi med Borovnico, Logatcem in Rakekom so ostali izven objema italijanskih klešč, kar pomeni da hribe ni zajela tu ofenziva.

Prva enota, ki se je našla pod udarcem ofenzive je bil 1. bataljon Krimskega odreda, imenovan tudi Šercarjev ali Lukov bataljon, po njegovem komandantu Tonetu Vidmarju-Luki. Luka se je moral umakniti, ali ne v smeri proti Kočevskem, kakor večina drugih enot, temveč nazaj proti Ljubljanskem vrhu. Z seboj je vzel tudi celo 3. četo in pa kolesarski vod sestavljen pretežno iz borcev ki so bili doma tam od Sv. Vida (danes Žilce) in okolice. Komandir 3. čete je bil Jože Merlak-Milan Pišler, komisar pa Albert Kovač-Peter Grčar. Mimogrede se je tej enoti pridružilo še nekaj posameznikov, ki so na kakršen koli način ostali izven svojih enot in iskali rešitve drugod.

Luka je vse te enote zbral in jih pripeljal v bližino Ljubljanskega vrha, ali bolj natančno, v bližino Košelevke, kjer so ostali le kratek čas. Premaknili so se v bližino vojaške štirne v Smrečjem robu v kateri je bilo dovolj vode za tako veliko število ljudi. Prav tam pa je Luka iz zbranega ljudstva formiral nov bataljon ki so ga imenovali 4. bataljon Krimskega odreda. Udarni vod 3. čete je tako prišel v sestavo 1. čete tega bataljona. Komandant bataljona je bil Luka, a za komisarja so postavili dotedanjega komisarja 3. čete Petra Grčarja. Tudi pri tej štirni niso ostali prav dolgo in spet so se preselili na čisto drugi konec Smrečjega roba, k baraki ob poti za Menišijo. Vodo pa so nosili od edinega studenčka v teh krajih ki mu domačini pravijo »brenice«. Od tukaj pa so se tudi kmalu preselili v Malensko in tam ostali vse do septembra meseca t. j. do odhoda v napad na novoustanovljene belogardistične postojanke na Menišiji.

Kakor že prej povedano, da so po požigu Pokojišča in Zavrha v noči od 28. na 29. junij in Padeža 2. julija, na hribih ostale samo še tiste družine, ki so imele svojce pri partizanih, vse drugo se je pa že prej odselilo v dolino. Na njivah pa so ostali posevki in skoraj vsa letina. Borci Lukovega bataljona so začeli to letino pospravljati. Žito je zorelo, partizanke so žele pomagalo jim je tudi nekaj domačink, partizani pa so jih varovali, zvečer pa snopje žita nosili v neko dolino na Gospodovki in tam ponoči mlatili. Pri Zg. Pavličku so našli staro ročno mlatilnico, ki ji je ogenj kdo ve kako prizanesel in so jo sedaj z pridom uporabili. Istočasno pa sta Štalarjev Janez in Ravnikarjev Jože z svojimi pomočniki gradila potrebno skladišče v gostem smrečju v Malenskem. Spodnji prostori ki so bili vkopani v zemljo so bili namenjeni za krompir, zgornji pa za žito ki so ga tja spravili kakšnih 60 mernikov. Pozneje pa so nakopali in tja znosili tudi kakšnih 3000 kg krompirja. Kar čedna zaloga prepotrebnih živil, ali našel se je ovaduh ki je skladišče izdal Italijanom le-ti so prišli, skladišče izkopali, ostalo pa požgali in uničili. To izdajalsko delo je opravil Popek Ivan-Rubcov Ivan iz Zavrna. Fant sicer ni bil pri partizanih, temveč se je že prej z ostalimi odselil v dolino, ali je občasno prihajal nazaj na hribe in stikal naokrog. Slišal je sekanje in tesanje brun v Malenskem, pa ga je radovednost pritegnila da se je pritihotapil v bližino in opazoval početje partizanov, nato pa je vse to v Borovnici povedal Italijanom. Pozneje ko se je v Borovnici formirala postojanka vaške straže, oziroma bele garde je Ivan pristopil k njim in se tako izognil roki pravice, ali ne za dolgo. Slučaj je nanesel, da so smrtno obsodbo nad njim izvršili sami Italijani. Poglejmo tudi ta dogodek!

Poleti 1943 leta so nekateri hribovci ki so se še 1942 zatekli v dolino, hodili na hribe in tam kosili travo, ter seno vozili v dolino. Eden takih je bil tudi Rubcov oče, pomagal pa mu je sin Ivan, tedaj že belogardist. Na hribih in tam okoli tedaj ni bilo nobenih partizanskih enot, le daleč tam pod Kamnim vrhom je imel svoj bivak Tone Gradišnik-Janoš z kuharjem Janezom Pristavcem-Pirčkom, ki sta ostala tamkaj za terensko delo. Ta dva pa sta opazila prihajanje Rubcovega Ivana na hribe. Ko pa je sredi julija meseca iz Dolenjskega prišla na hribe skupina partizanov z namenom da za enote prinesejo municijo ki je bila skrita tam nekje nad Bistro. To skupino je vodil Ivan Babšek iz Bistre. Dobili so zvezo z Janošem ki jim je povedal o dogajanjih na hribih. Sklenili so da Rubcovega Ivana ujamejo živega da bi tako odgovarjal za izdajo skladišča hrane v Malenskem. Že zgodaj zjutraj so preko Pokojišča prišli in na poti Borovnica — Pokojišče pod Ravnikarjem postavili zasedo. Kmalu jo primaha tudi Ivan in jim pade v roke. Skušal jim je pobegniti, ali so ga le ujeli in zvezali. Šli so nazaj skozi Pokojišče ne vedoč da so med tem časom Italijani zasedli vas, ki so prišli verjetno od Zavrha. V cerkvenem stolpu so imeli puškomitraljez in ko so partizani prišli po poti pod cerkvijo so nanje odprli ogenj. V zmedi ki je nastala je vsak zase iskal rešitve in tudi Rubcov Ivan je videl priliko da se reši partizanskega ujetništva. Stekel je naravnost proti Italijanom, rafal pa je tudi njega zadel. Težko ranjen v trehuh je obležal. Babšek, ki je nosil puškomitraljez je že po prvih strelih planil v manjšo kotanjo ob poti in začel streljati na Italijane v cerkvenem stolpu, ali ga je prav od tam zadel rafal in obležal je za vedno. Na tem mestu danes stoji spominsko obeležje.

Ko so Italijani ugotovili kdo je ranjeni Rubcov Ivan, so ga prenesli na Trebelnik in od tam po žičnici spustili v Borovnico, nato pa prepeljali v bolnišnico v Ljubljani, kjer je umrl. Sodba je bila izvršena.

Vrnimo se v leto 1942...

Dne 11. avgusta 1942. leta je bil lep poletni dan. Ljudje na Padežu so se že pripravljali da zapustijo vas in da se umaknejo v zasilno bivališče za Gospodovko. Iznenada pa se v vasi pojavijo Italijani. Tako zgodaj zjutraj niso prišli še nikoli. Neopaženo so vas obkolili. Rešitve tistim ki so bili v vasi ni bilo več. Vidmarjeva Mara ki je sicer bila šivilja, je zagledala Italijane skozi okno ki so prihajali od Pokojišča. Pograbila je majhen kovček, notri zmetala nekaj partizanskih kap, ki jih je sešila za partizane in stekla po poti proti Vinjemu vrhu, ter tam padla v pesti Italijanom, kajti Mara ni vedela da so Italijani tudi tam. Prignali so jo nazaj v vas pred hišo Franca Dolenca, kjer so začeli zbirati tudi ostale vaščane, v glavnem ženske in otroke. Menda so mislili že vse postreliti, vendar pa tega niso storili in iz vrste so potegnili samo Maro, jo odgnali v manjšo kotanjo za vasjo in tam ustrelili. Vrgli so jo v bližnji leskov grm, nametali dračja, nanosili še nekaj snopov žita od Andrejčetovega kozolca in vse skupaj zažgali. Tako je končala nesrečna Mara.

V tem času so drugi vojaki izganjali živino kar jo je še ostalo od prejšnjega požiga in odgnali v dolino, vas pa zopet požigali kar je še moglo goreti. Ko so Italijani zapuščali gorečo vas so seboj vodili tudi ženske z otroki, ter jih v Borovnici zaprli v zgornje prostore Petričeve trgovine, nato pa so jih odpeljali v Ljubljano. Čez nekaj dni so jih z transportom odpeljali v taborišče Moniggo pri Trevisu v Italiji od koder so jih pozneje razselili v razna druga taborišča: Gonars, Visco, Palmannova in dr.

Ko je na Pokojišču še bivajoča Ravnikarjeva in Dragarjeva družina opazila kaj se dogaja na Padežu in približavanje Italijanov, so hitro pograbile kar se je dalo odnesti in jo jadrno ucvrle doli proti Laščam in se tako izognile internaciji. Italijani so spotoma zažgali še stoječo Rubcovo in Ravnikarjevo hišo. Tedaj je na hribih zadnjič gorelo, saj pravzaprav tudi ni imelo več kaj goreti. Od tedaj tudi civilnih ljudi ni bilo več tam gori. Ostali so samo še partizani.

Boji so se nadaljevali. Prisluhnimo...

Borba na Sebojnem lazu

V jeku italijanske ofenzive so se po Notranjski začele osnivati belogardistične postojanke, posebno pa po Menišiji, ob veliki vnemi begunjskega župnika Viktorja Turka. Partizani so sklenili napasti vse postojanke na Menišiji: Begunje, Bezuljak, Dobeč, Selšček, Topol in Otonico. V noči od 18. na 19. september so zbrali znatne partizanske sile in krenili v napad. Nekatere od teh postojank so zavzeli, druge pa so se nato same umaknile in zbrale v Begunjah.

3. KONFERENCA ZVEZE KULTURNIH ORGANIZACIJ

Pet let dela — pet let uspehov

16. novembra je potekala 3. konferenca Zveze kulturnih organizacij Vrhnika. Zaradi poteka mandata je bil razrešen stari izvršilni odbor in izvoljen novi. Za novega predsednika je bil soglasno izvoljen Viktor Zadnik, za podpredsednika pa Darja Japelj.

Pregled dela Zveze kulturnih organizacij Vrhnika v zadnjih dveh letih je podal dosedanji predsednik Pavel Mrak. Spomnil je na to, da je prav dan pred konferenco minilo 5 let od pričetka akcije zveze komunistov Človek, delo, kultura, iz naporov te akcije pa se je rodila Zveza kulturnih organizacij Vrhnika.

»Danes združuje zveza v občini skoraj tisoč kulturnih navdušencev, takrat, pred komaj petimi leti, pa smo težko zbrali iniciativni odbor za organiziranje zveze. ZKO se je od takrat uveljavila kot programer in izvajalec kulturnih aktivnosti v naši kulturni skupnosti.

»Osnovo za razmah kulturnih dejavnosti je nudil Cankarjev dom, ki je bil ob 100-letnici rojstva velikega pisatelja obnovljen, ustanovitev in samoupravna organiziranost samoupravne interesne skupnosti za kulturo pa je pomenila ustreznejšo rešitev za denarno omogočanje teh dejavnosti. Nekdanjim, v občini že ustaljenim kulturnim dejavnostim, so se pridružile nove in mnoge prireditve so se tako uveljavile, da so stalnica v kulturnem koledarju občine.

VIKTOR ZADNIK — NOVI PREDSEDNIK ZKO

Ob konferenci so pripravili tudi razstavo plakatov in fotografij, ki odražajo dejavnosti posameznih društev in sekcij.

Uspešno so v zadnjih dveh letih delovale šolske gledališke skupine, ki pa se otepajo s pomanjkanjem mentorjev in preskromnimi finančnimi sredstvi. Uspešno je bilo delo zadnje čase manj prisotnega, še vedno aktivnega Srečnega novega gledališča, ki je pripravilo dve odmevni predstavi, prav tako pa tudi delo gledaliških navdušencev z Verda.

Tradicija glasbene dejavnosti je v občini že stara, v nekaterih krajevnih skupnostih pa je tudi edina kulturna dejavnost. Občinska revija pevskih zborov je zato največja in najbolje obiskana kulturna prireditev v občini.

Likovna dejavnost, ki se kaže skozi številne razstave predvsem v novi galeriji »Doma«, je bila uspešna tudi pri iskanju nepo- sredne moči pri združenem delu. LIKO je z lesom omogočil zanimivo Forma vivo kiparja Lapajneta, ki je pred Cankarjevo knjižnico postavil Barjanca, IUV pa je podprla natis katalogov za razstave v galeriji »Doma«. Nove možnosti nudi ureditev novih prostorov v stari kašči na Verdu. Letos je že tretjič potekala slikarska kolonija v Bistri.

Literarna dejavnost se kaže predvsem v srečanjih s pesniki in pisatelji, filmsko dejavnost tvorijo predstave filmskega gledališča, matineje za najmlajše in šolske filmske predstave. Folklorni skupini delujeta v Bistri in Ligojni.

Kulturna izmenjava s sosednjimi občinami je bila precejšnja, prav tako tudi s pobratenim Gonarsom v Italiji.

Kot pomembna organizatorja kulturnih prireditev se vse bolj uveljavljata Cankarjeva knjižnica in Dom JLA.

Osrednji kulturni dogodek v občini so bistriški kulturni dnevi, vendar obisk prireditev še zdaleč ni tak, kot bi lahko bil glede na velikost naše občine.

Poročilo o dvoletnem delovanju ZKO je vsebovalo tudi vrsto misli o tem, kaj bi bilo treba storiti in spremeniti v prihodnje. Šolska kulturna društva, ki so sicer aktivna, bi se morala mnogo bolj usmerjati k spremljanju kulturnega dogajanja po občini, pa tudi svojo aktivnost bi morala večkrat pokazati zunaj šolskih zidov. Vso skrb je treba posvetiti pridobivanju in izobraževanju mentorjev. Prvi seminarji za to so že bili organizirani, kot vzpodbujevalci kulturnih dejavnosti ali pa samo spremljanja kulturnega dogajanja v občini pa bi morali delati praktično vsi člani ZKO. Ker jih je skoraj tisoč, njihovo delo gotovo ne bi ostalo brez rezultatov. Nekatere kulturne dejavnosti je še treba razviti. Možnosti za amatersko filmsko dejavnost so, saj premore ZKO primerno kamero. Literatom naj bi bila enkrat ali dvakrat na leto namenjena posebna priloga Našega časopisa. Ob tem, ko se glasbeni šoli z novimi prostori odpirajo boljše možnosti za delo, bi morali razmišljati o ustanovitvi društva Glasbene mladine Slovenije. Predvsem pa je treba poskrbeti za primerno kulturno vzgojo že najmlajših, da bomo dosegli primerno zanimanje za kulturno udejstvovanje in spremljanje res številne in pestre kulturne ponudbe v občini.

Kolikšna je bila ta v zadnjih dveh letih, so povedali tudi številni plakati, ki so bili pokazani na priložnostni razstavi v dvorani Doma JLA, kjer je tudi potekala 3. konferenca ZKO Vrhnika.

Predlog izhodišč za oblikovanje programa za leto 1982, ki ga je konferenca tudi obravnavala, ne prinaša posebnih novosti. Oblikovan je na podlagi smernic ZKO Slovenije in izvršnega odbora občinske zveze ter njenih strokovnih odborov. Večji poudarek naj bi bil dan klubskim dejavnostim, ki jih pogreša zlasti mladina. Zaradi vse težje gospodarske situacije se bojo sredstva, namenjena kulturi, vsekakor skrčila, to pa pomeni, da bo treba z njimi skrajno skrbno gospodariti. Zato ne bo napak, ta misel je bila izrečena v razpravi, ki je sledila, da se medsebojno povežejo in uskladijo programe z ZKO vsi, ki skrbe za kulturo v krajevnih skupnostih in OZD. S tem bi dosegli združevanje sredstev in njihovo bolj smotrno izkoriščanje.

Predsednik ZKO Slovenije Jože Osterman, ki je prisostoval konferenci, je opozoril na to, da se s prihodnjim šolskim letom poveča vloga ZKO v učnih programih osnovnih šol, to pa je izredna priložnost, ki jo je treba izkoristiti, zato se je nanjo treba tudi pripraviti, da že najmlajšim vzbudimo željo in potrebo po kulturi. Z njegovo ugotovitvijo, da so v občini tudi bele lise in da je kulturna aktivnost preveč skocentrirana na Vrhniko, se je strinjal tudi predstavnik OK SZDL Mladen Sumara, ki je poudaril še potrebo po tem, da se prouči upravičenost nekaterih akcij, ki so imele manjši odmev. Pri tem bo potrebno proučiti obveščanje, animiranje, pa tudi vsebino akcij da bodo v skladu z željami občanov.

Konferenca se je končala z izvolitvijo novega Izvršilnega odbora, ki mu predseduje Viktor Zadnik, za podpredsednika pa je bila izvoljena Darja Japelj.

VIDA ČURK

DVE PRIREDITVI: »MLADOST V PESMI. BESEDI IN SPRETNOSTI«

Dobro znanje o izrednem pomenu Titovega vojaškega dela

Zmagovalci občinskega tekmovanja »Mladost v pesmi, besedi in spretnosti« so postali mladinci iz Borovnice in VP 5312. Druga je bila ekipa OŠ Ivan Cankar in vojakov iz VP 5312, tretji pa so bili mladinci Zaplane in vojaki — vsaka ekipa je bila sestavljena iz treh mladincev in treh vojakov.

V tem tekmovanju, ki sta ga organizirala Občinska konferenca ZSMS v sodelovanju z mladinci vojaki vrhniške garnizije, je sodelovalo 10 ekip, ki so se najprej pomerile v selekcijskem tekmovanju. Vsi so pokazali dobro znanje o izrednem pomenu Titovega vojaškega dela. Po znanju na zaključni prireditvi v domu JLA na Vrhniki, ki je bila tudi prikaz kulturnega življenja vojakov in mladih v osnovnih organizacijah, pa se lahko nadejamo dobre uvrstitve naše zmagovalne ekipe na regijskem tekmovanju, ki bo 10. decembra v Ribnici. Tam se bodo pomerili tudi v spretnosti.

Pregled kulturnega ustvarjanja vojakov

V prepolni dvorani Cankarjevega doma na Vrhniki je bila 5. 11. 1981 tradicionalna finalna prireditev »Mladost v pesmi, besedi in spretnosti.« Letošnja prireditev je bila tudi pregled kulturnega ustvarjanja vojakov in starešin kasarne »Voljč Ignac-Fric.«

Nastopali so vojaki in starešine te vojašnice, mladinke iz doma »Nikolaj Pirnat« iz Idrije, folklorna skupina iz Horjula ter mladina iz Postojne.

Spet se je pokazalo, kako dobro je sodelovanje vojaškega kluba kasarne z mladinci naše občine in tudi drugih občin. Slišali smo pesmi, ki opevajo vse vrednote in vrednosti naše revolucije in socialistične preobrazbe in v resnici predstvljajo našo moč, bratstvo in enotnost naših narodov in narodnosti.

Na poslušalce je najmočnejši vtis naredila folklorna skupina iz Horjula s kompozicijo Jugoslavija, s katero je prikazala našo skupnost in predanost Titu.

Ob koncu programa je nastopila Zvezdana Bračko iz Idrije s pesmijo »Druže Tito, mi ti se kunemo«, vojaki in mladinke iz Idrije pa so prikazali začetek naše NOB ter mladino, ki je gradila porušeno domovino.

Prepolna dvorana Cankarjevega doma je z burnim aplavzom pozdravila vse nastopajoče.

Za scenarij in režijo so poskrbeli: Viktor Razdrh, Bruno Krnjak in Zvezdana Bračko. B. B.

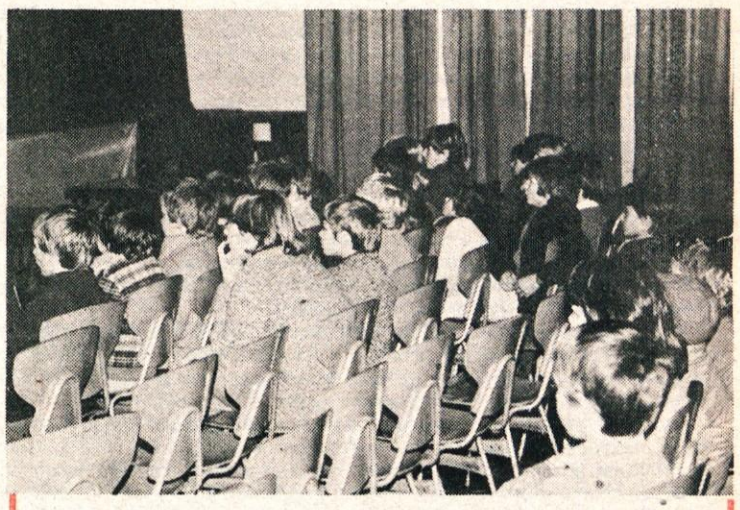

Otroci imajo radi risanke

Dom JLA na Vrhniki je v zadnjih letih postal zbirališče najmlajših Vrhničanov. Razlog za to so — risanke. Uprava Doma namreč vsako soboto ob desetih predvaja risanke, v katerih nastopajo najbolj znani junaki Disneylanda. V vsaki predstavi pa otroci razen risank gledajo še filme iz življenja JLA, popularne filme o prometu in zdravstveni zaščiti, o življenju in delu predsednika Tita itd.

Uprava Doma JLA na Vrhniki je filme začela predvajati na željo otroških vrtcev. V načrtu imajo tudi posebno predstavo za malčke iz Dragomera.

Treba je poudariti še en podatek. Cene vstopnic za te predstave so simbolične, financira jih Dom JLA.

Aktivnost Doma JLA na Vrhniki najlepše dokazuje, kako malo truda je potrebno, da naredimo otrokom lepše in polnejše otroštvo.

MOMIR ARSIĆ

7. DECEMBER 1918

Ob obletnici Cankarjeve smrti drama »Jakob Ruda«

V počastitev obletnice smrti pisatelja Ivana Cankarja vabimo na ogled njegove drame »Jakob Ruda« v izvedbi Amaterskega gledališča »Tone Čufar« z Jesenic. Predstava je naletela tako pri kritiki kakor tudi pri občinstvu na izjemen odmev. V Cankarjevem domu na Vrhniki pa bo na sporedu v petek, 11. decembra, ob 20. uri. Vabljeni!

Srečanje z Logaškim oktetom

V 10-letnem delovanju se je Logaški oktet predstavil v 57-ih krajih po Sloveniji in Jugoslaviji. V svojem programu ima 152 različnih pesmi 67 različnih avtorjev. Poleg številnih koncertnih nastopov so se predstavili v polurni radijski oddaji »Zapojte z nami« in v samostojni televizijski oddaji, v kateri so predstavili svoj najbolj dodelani del sporeda, ki sloni predvsem na ljudskem izročilu.

Na Vrhniki je imel Logaški oktet prvič celovečerni koncert v letošnjem novembru. S programom renesančnih, narodnih in umetnih pesmi domačih in tujih avtorjev so navdušili poslušalce. Zato želimo, da bi pomenilo letošnje srečanje z Logaškim oktetom začetek rednega sodelovanja in izmenjave na kulturnem področju s sosednjo logaško občino.

M. R.

Dedek Mraz za vse otroke

Triletne izkušnje kažejo, da se za organizirano novoletno praznovanje navdušujejo v skoraj vseh osnovnih organizacijah sindikata. Lani, ko sta prireditve izvedla Zveza prijateljev mladine in ZKO, je prišlo na prireditve okrog 1100 otrok staršev iz delovnih organizacij in 700 otrok iz krajevnih skupnosti. Poleg tega je Dedek Mraz s spremstvom obiskal vse vrtce in osnovne šole.

Tudi letos so že stekle prve priprave na novoletno praznovanje. Predsedstvo OK SZDL je imenovalo delovno skupino, ki bo nosilec akcije. Na Zvezi kulturnih organizcij pa so že pripravili program: ogled risanih filmov in lutkovne predstave za otroke v vrtcih in na razredni stopnji v vseh treh osnovnih šolah, lutkovni program domačih lutkovnih skupin, ki bodo obiskale krajevne skupnosti ter novoletni program v Cankarjevem domu, ki je namenjen otrokom staršev iz delovnih organizacij. Seveda, redno bo zraven tudi dedek Mraz!

NOVOSTI V CANKARJEVI KNJIŽNICI

STROKOVNA LITERATURA

Blažević J.: Meč, a ne mir
Bergant M.: Družina, zakon, ljubezen na razpotjih
Buchheim L. G.: Lisnata menažerija
Černe F.: Splošna teorija ekonomskega sistema družbe
Dedijer V.: Novi prilozi za biografiju Josipa Broza
Eichler V.: Hartija
Epple D.: Slike od semenki. Kamen na kamen
Fosald H.: Igračke od granja
Grum A.: Hitro pripravljanje jedi
Gleitsmann H.: Pletenje
Hering L. & C.: Sve od štipaljki
Kmecl M.: Rojstvo slovenskega romana. Fran Levstik
Koliševski L.: Makedonsko narodno vprašanje
Kerbler S.: Haloški človek
Lešnik A.: Titova partija v boju s Stalinovim dogmatizmom
Likar M.: Usoda nalezljivih bolezni
Mojsov L.: Bolgarska delavska partija in makedonsko nacionalno vprašanje. Pogledi na historiju i savremenost
Obdobje razsvetljenstva v slovenskem jeziku, književnosti in kulturi
Obdobje romantike v slovenskem jeziku, književnosti in kulturi
Osolnik B.: Jugoslavija v gibanju neuvrščenih
Predan V.: Po premieri
Priročnik za gospodarjenje s hišami v družbeni lastnini
Škerlavaj A.: Sindikalno gibanje v svetu
Zakon o stanovanjskem gospodarstvu

LEPOSLOVJE

Mladinsko

Andersen H. C.: Cesarjev slavec
Arhar V. T.: Letni časi
Grafenauer N.: Lokomotiva, lokomotiva
Jurca B.: Čudovita stenska ura
Kos B.: Kaj pa žebelj?
Molnar F.: Dečki Pavlove ulice
Manček M.: Ena, dva, tri
Pečar B.: Čas brez pravljic
Prunk-Utva L.: Kaj je videl Mižek Figa
Prvo poletje na šolskem odru
Rozman S.: Ta glavna Urša
Schmidt M.: Lepše in boljše
Suhodolčan L.: O medvedku in dečku
Žužek B.: Kaj imamo radi

ZA ODRASLE — SLOVENSKO:

Bevk F.: Ljudje pod Osojnikom
Flisar E.: Južno od severa
Grabnar B.: Noč temna, ki tare duha
Gradišnik B.: Zemlja, zemlja, zemlja
Pavlin M.: V ognju in snegu
Remec M.: Iksion
Šömen B.: Panonsko morje
Zorman I.: Dom človekov
Novak B. A.: Hči spomina
Šalomun T.: Balada za Metko Krašovec

Prevodi:

Clarke A. C.: Morje in vesolje
Günter H. K.: Poklicni ljubimec. Ugledna družina
Hrabal B.: Strogo nadzorovani vlaki
Kirst H. H.: Razprodaja herojev
Pavlovski B.: West Aust
Pekić B.: Kako pomiriti vampirja
Simmel J. M.: Ljubezen je le beseda. Pa čeprav ni zmeraj kaviar. Bog varuje zaljubljence. Priznam vse. Hura, še smo živi
Tomizza F.: Prijateljstvo

Člani sekretariata ZTKO na svoji 11. redni seji 17. 11. 1981, razpravljajo o programu dela ZTKO v letu 1982.

Prikaz dela NK Usnjar v jesenski sezoni 1981/82

Po nekajletnem premoru se je vrhniški nogomet znova vrnil v športno tekmovalni sistem. Za dosego tega nivoja tekmovanja je bilo potrebno rešiti veliko problemov in preseči dosti težavnih ovir.

Začetek tekmovanja je športna Vrhnika, posebej pa še člani NK Usnjarja, težko pričakovala. Pojavljala so se vprašanja, ali je klub organizacijsko in tekmovalno sposoben za nov tekmovalni sistem.

Po predpisih NZS mora vsak klub, ki nastopa v športno tekmovalnem sistemu, imeti dve kadetski, mladinsko in člansko selekcijo. Takoj se je pojavilo vprašanje, kako sestaviti drugo kadetsko selekcijo, ker NK Usnjar ni imel dovolj kvalitetnih igralcev. Zato smo se povezali z NK Borovnico, da bi oni sestavili ustrezno ekipo. Ta predlog so tovariši iz Borovnice z veseljem sprejeli in so v zelo kratkem času formirali ekipo. Pri tem pa je nastal precejšen problem, ker nogometno igrišče v Borovnici ni uporabno in je morala kadetska selekcija iz Borovnice vse tekme igrati na Vrhniki.

Tudi sodelovanje z nogometno sekcijo ŠD Dragomer je bilo zelo dobro. Odstopili so nam najboljše nogometaše in pomagali pri organizaciji mladinskih in kadetskih ekip.

Tako lahko vidimo, da smo v NK Usnjarju uresničevali sistem selekcioniranja v skladu s »portoroškimi« sklepi.

Priprave na tekmovanje so bile zelo kratke in ekipe se niso mogle uspešno pripraviti na začetek sezone. Za to je bilo več vzrokov: dolgo se ni vedelo, kateri klubi bodo nastopali; vprašanje starostne meje; neprilagojeni termini treningov; odsotnost igralcev zaradi letnih dopustov; nedisciplina. Ker smo novinci v ligi, vodstvo kluba ni moglo realno oceniti razmerja sil v ligi in na tej osnovi zastaviti konkretni cilj — določeno mesto ali število osvojenih točk.

Mogoče smo prevrednotili lastno ekipo, vendar ima to globlje vzroke. Naši igralci so dolgo igrali v rekreacijskih ligah, kjer so si pridobili določene navade, ki pa so za uspešno igranje v športno tekmovalnem sistemu škodljive — preslaba treniranost, premalo ostrine v igri, igre brez žoge praktično niso poznali. Le z zavzetim treningom bi se dalo te napake odpraviti, vendar pa so tudi tu nastajali problemi zaradi odsotnosti igralcev s treningov, zaradi službe, šole, prevečkrat pa tudi iz neupravičenih razlogov. Zaradi tega je bilo uigravanje posameznih elementov igre in ekipe kot celote pomanjkljivo. Seveda pa vse le ni bilo tako črno. Igralci so mnogokrat podrejali vse svoje druge obveznosti nogometu in so svoje naloge izvrševali na najboljši način.

Članska ekipa je v ligi odigrala devet tekem in dosegla naslednje rezultate: dve zmagi, tri poraze in štiri neodločene izide. Tako ekipa ni dosegla zastavljenega cilja 10 do 12 točk, vendar lahko rečemo, da je bila igra dosti boljša, kot kažejo doseženi rezultati. Predvsem na gostovanjih smo mnogokrat izgubljali točke v zadnjih minutah predvsem zaradi neizkušenosti.

V tekmovanju za pokal NZS je članska ekipa v svoji skupini zasedla drugo mesto za Slovanom (dve zmagi in en poraz).

Moštvo je sedaj dobilo svojo osnovno podobo, pridobilo določene izkušnje, spoznalo nasprotnike tako, da lahko v spomladanskem delu pričakujemo boljše igre in predvsem boljše rezultate. Vendar pa moramo ekipo za spomladanski del osvežiti z nekaterimi novimi igralci — predvsem mlajšimi.

Mladinska ekipa je odigrala devet tekem in dosegla po štiri zmage in poraze ter en neodločen rezultat. Prikazali so preveliko oscilacijo v igri, zato doseženi rezultati niso adekvatni njihovi kvaliteti. Vzrok za te oscilacije je predvsem neredno treniranje iz opravičenih razlogov, čeprav moramo poudariti, da so bili tudi primeri nediscipline in neodgovornega vedenja. V ekipi je nekaj zelo talentiranih igralcev, ki bi s trdim delom kmalu lahko postali nosilci igre članske ekipe.

Dušan Trček je nastopal za reprezentanco mladinske lige in je po ocenah strokovnjakov igral zelo dobro. Na širšem spisku selektorja pa so še nekateri drugi naši igralci.

Kadetski ekipi Usnjarja in Borovnice sta osvojili zadnji mesti na lestvici. Razlogi za to so predvsem v neizkušenosti igralcev in nerednem treniranju zaradi šolskih obveznosti. Vendar pa je v ekipah nekaj talentiranih igralcev, ki bi z zavzetim treningom lahko hitro napredovali.

Disciplina igralcev na tekmah vseh selekcij je bila na zelo visoki ravni. O tem priča podatek, da so vsi igralci skupaj dobili samo pet rumenih in en rdeč karton, in to predvsem zaradi ostre igre in ne nešportnega vedenja ali prigovarjanja sodnikom.

Organizacija tekem je bila na visoki ravni. Igrišče je bilo vedno dobro pripravljeno, gledalci, ki so se zbirali v velikem številu, so športno bodrili svoje moštvo, tako da ni prihajalo do izgredov.

V prikazu pa nikakor ne moremo mimo finančnih problemov, s katerimi se je spopadalo vodstvo kluba. Lahko rečemo, da smo ta problem dokaj uspešno rešili, za kar se moramo zahvaliti predvsem DO IU Vrhnika, ZTKO in TTKS in seveda tudi igralcem, ki so z razumevanjem sprejeli težko finančno stanje v klubu in niso zahtevali nikakršnih posebnih ugodnosti.

Sedaj potekajo v klubu strokovne analize celotnega dela, tako da bodo lahko v spomladanskem delu sezone doseženi boljši rezultati in odpravljene pomanjkljivosti, ki so se pojavljale jeseni.

RATOMIR VIDENOVIĆ

Čeprav je že šest mesecev član nogometnega kluba Usnjar, pa osemmesečni Mario Jovešković še ne igra nogometa. Na igrišče pride z očetom — dobrim nogometašem, ki si želi, da bi se sin čimprej navdušil za to lepo igro.

PRIJATELJSLA KOŠARKARSKA TEKMA — ČLANI

Borovnica : Cerknica 97:89 (48:40)

V novi športni dvorani v Borovnici so se pomerili košarkarji Borovnice in Cerknice. Domačini, ki so pred kratkim začeli redno vaditi, so povsem nadigrali nasprotnika.

Gledalcev 100, sodnik: Bajc.

Borovnica: Režonja M. 4, Nikolavčič K. 8, Zalar 11, Sivka 32, Modrijan 21, Kovačič 0, Pristavec, Šuštar 8, Mekinda J., Mekinda D. 13.

Cerknica: Pakiž 13, Klemenc 12, Nelc 21, Drobnič 6, Caserman 5, Šivec 12, Zakrajšek 10, Mlinar S. 4, Mlinar C. 6.

NOGOMETNA LIGA VRHNIŠKE OBČINE

Jesen pripadla Stari Vrhniki

V nogometni ligi vrhniške občine so z odigranim šestim kolom končali jesenski del tekmovanja. Sedmo kolo tekmovanja so namreč preložili na spomladanski del, ker vremenske razmere niso bile ugodne.

Takoj moramo priznati, da je vrstni red nastopajočih več kot presenetljiv. Stara Vrhnika je na prvem mestu zaradi boljše razlike v golih, čeprav ima isto število točk kot drugouvrščeni Fenolit. To mesto si je Stara Vrhnika tudi zaslužila. Prikazali so najboljšo igro in tudi strelci so bili najučinkovitejši.

Drugo največje presenečenje je moštvo Fenolita. S samo enim porazom in s petimi zmagami ter z nekoliko slabšo razliko v golih imajo isto število točk kot prvouvrščena Vrhnika in s tem možnost, da se v spomladanskem delu tekmovanja borijo za prvo mesto.

Neprijetni presenečenji pa sta vsekakor moštvi Usnjarja in Borovnice. V obeh moštvih nastopajo nogometaši, ki so po svojem znanju in spretnosti med najboljšimi, uvrstitev v sredino tabele zanje ni realna, če upoštevamo njihove sposobnosti.

Kaj bi lahko rekli o sami ligi? Osnovna ugotovitev: taka tekmovanja so naši občini potrebna in se morajo nadaljevati. Gotovo je, da samo pol sezone ne more dati odgovorov glede načina in organizacije samega tekmovanja.

Tu v prvi vrsti mislim na organiziranost sodniške in tekmovalne plati tekmovanja, posebno pozornost je treba posvetiti registraciji igralcev, strokovno-pedagoškemu delu, ki mora biti vedno prisotno, čeprav je to rekreacijska liga.

Veseli pa nas dejstvo, da so se v tekmovanje vključile tudi krajevne skupnosti, delovne organizacije, moštva veteranov. To prav gotovo potrjuje dejstvo, da je »najvažnejša stranska stvar na svetu« še kako prisotna v naši občini.

TABELA

1. Stara Vrhnika	6	5	0	1	27:14	10
2 Fenolit	6	5	0	1	16:13	10
3. Dragomer	6	4	0	2	19:16	8
4. IUV	6	3	1	2	21:12	7
5. Usnjar	6	3	0	3	16:18	6
6. Borovnica	6	1	1	4	11:15	3
7. Podlipa	6	1	0	5	18:29	2
8. Liko-Verd	6	1	0	5	19:33	2

MOMIR ARSIĆ

Tekmovanje v počastitev dneva JLA

ZTKO Vrhnika organizira — pod pokroviteljstvom Občinskega komiteja za SLO in DS — tekmovanje v počastitev »Dneva JLA«. Tekmovanje bo v 4 panogah, in sicer: v streljanju, šahu, keglanju in namiznem tenisu. Sodelovalo bo 5 ekip: V. P. 5312, V. P. 1267, OŠTO Logatec, OŠTO Vrhnika ter Postaja milice Vrhnika in Logatec skupaj.

Tekmovanje bo potekalo v mesecu decembru, zaključena slovesnost in podelitev priznanj pa bo 22. 12. 1981 v Domu JLA.

Ratomir Videnović — predsednik občinske nogometne zveze

Lahko govorimo o letu preporoda nogometa v občini. To je sedaj že jasno, saj smo dosegli, celo presegli tisto, kar smo načrtovali. To je: čim več občanov privabiti na zeleno igrišče; pa naj gre za igralce ali gledalce.

Najbolj veseli pa smo lahko zanimanja krajevnih skupnosti, veteranov, delovnih organizacij za množično vključevanje v rekreacijsko tekmovanje.

Ko je v Podlipi tekma, je kar pravo nogometno slavje. Tudi drugje je približno enako. Zanimanje za nogomet je izredno veliko, tudi organizacija je dobra, velja pa reči, da bosta novoustanovljeni sodniška in trenerska organizacija še dvignili kvalitetno raven in pripomogli k še večji množičnosti. Ne smemo prezreti tudi dejstva, da smo tako množičnost dosegli z minimalnimi stroški. Sodniki so vse tekme »piskali« zastonj.

Nogomet je torej zopet postal šport, ki privablja. Treba pa bo tudi vsem borovniškim ekipam omogočiti, da bodo tekme igrali tudi doma. Interes vseh v KS mora biti, da se tudi igrišče v Borovnici čimpreje uredi.

ŠD Partizan — smučarska sekcija — organizira enotedenski tečaj za odrasle na Ulovki. Tečaj bo takoj, ko bodo snežne razmere ugodne. Prijavite se lahko pismeno na ŠD Partizan, Vrhnika, Tržaška 9 ali po telefonu 751-484. Okvirna cena tečaja 1.000,00 din. Za prevoz na Ulovko poskrbi vsak tečajnik sam. Ostale informacije boste prejeli pred pričetkom tečaja.

Športna aktivnost na šoli v Dragomeru je zaživela. Pionirji in pionirke so začeli z redno vadbo, ravno tako pa se že udeležujejo vseh tekmovanj na občinskem nivoju. Poudariti je treba tesno sodelovanje s športnim društvom Dragomer-Lukovica in ZTKO Vrhnika.

To sodelovanje pa se mora še okrepiti, saj bomo ravno s skupnimi interesi in s skupnimi nalogami lahko prišli do ciljev, ki bodo koristili krajanom in šoli.

Tu mislimo predvsem na športna igrišča, ki so nujno potrebna šoli in Športnemu društvu. Povedati je treba, da kljub vsej aktivnosti v Dragomeru ni niti enega športnega objekta.

BRANE ŠEFRAN

ZTKO Vrhnika prosi vse, ki tekmujejo za TRIM priznanje, naj se oglasijo na zvezi najkasneje do 10. 12. 1981. S seboj prinesite tudi TRIM knjižice, da bomo lahko sestavili spisek dobitnikov priznanj.

Za dobitnike priznanj bomo upoštevali samo tiste, ki bodo prinesli TRIM knjižice **do 10. 12. 1981.**

URADNE URE ZTKO IN PARTIZAN VRHNIKA

ponedeljek:	8.00—14.30
torek:	8.00—12.00
popoldan	13.00—16.30
sreda:	8.00—14.30
četrtek:	8.00—14.30

ŠAHOVSKE VESTI

Hitropotezni turnir

Na hitropoteznem turnirju za november, ki je bil 7. 11. 1981, je sodelovalo 18 ša

Prvo mesto je zasedel Leon Gostiša s 15,5 točkami pred Zoranom Brkićem z Sašom Čačićem 12,5, Borisom Hadalinom in Petrom Kobalom z 11 točkami, ito

Prvenstvo ŠD Vrhnika za 1981 leto

Na prvenstvu ŠD Vrhnika za tekoče leto so odigrali šest kompletnih kol. Stanje na je sledeče: Prvi Brkić s 6 točkami pred L. Gostišo in Gavrićem s 5,5, Mlinarjem s 4 čem in Trčkom s 3,5 točkami itd.

Rezultati po kolih:

II. kolo: Rom — Justin 0:1, Čačić — Hadalin 0:1, Brkić — Novak 1:0, Bolha — N 1:0, Trček — Gostiša 0:1, Gavrić — Mlinar 1:0, Kobal — Jereb 1:0.

II. kolo: Jereb — Rom 1:0, Mlinar — Kobal 1:0, Gostiša — Gavrič 1/2:1/2, Niko Trček 0:1, Novak Bolha 0:1, Hadalin — Brkić 0:1, Justin — Čačić 0:1,

IV. kolo: Brkić — Justin 1:0, Bolha — Hadalin 1/2:1/2, Trček — Novak 1:0, Ga Nikolčić 1:0, Kobal — Gostiša 0:1, Jereb — Mlinar 0:1.

V. kolo: Mlinar — Rom 1:0, Gostiša — Jereb 1:0, Nikolčić — Kobal 1:0, Novak — 0:1, Hadalin — Trček 1/2:1/2, Justin — Bolha 1:0, Čačić — Brkić 0:1.

VI. kolo: Rom — Brkić 0:1, Bolha — Čačić 1:0, Trček — Justin 1:0, Gavrić — H 1:0, Kobal — Novak 1:0, Jereb — Nikolčić 1:0, Mlinar — Gostiša 0:1.

II. Slovenska liga v šahu »ZAHOD«

Začel se je prvi krog II. slovenske šahovske lige — Zahod, v kateri nastopa osem Zmagovalec se bo uvrstil neposredno v prvo slovensko ligo, najslabši pa bo tekm nižjem rangu. V odigranih štirih kolih so se najbolj izkazale Ponikve.

Rezultati:

I. kolo: Radovljica — Vrhnika 1/2:5 1/2, Sežana — Tomo Zupan Kranj 2:4, Novo — Grintavec Olševek 3:3, Ponikve — Postojna 3 1/2:2 1/2.

II. kolo: Vrhnika — Postojna 1:5, Grintavec — Ponikve 1/2:5 1/2, Kranj — Novo 2 1/2:3 1/2, Radovljica — Sežana 3:3

III. kolo: Sežana — Vrhnika 3:3, Novo mesto — Radovljica 4:2, Ponikve — 3 1/2:2 1/2, Postojna — Grintovec 3 1/2:2 1/2.

IV. kolo: Vrhnika — Grintovec 4:2, Kranj — Postojna 3:3, Radovljica — P 1 1/2:4 1/2, Sežana — Novo mesto 2:4.

Vrstni red: Ponikve 17 točk, Novo mesto 14,5, Postojna 14, Vrhnika 13,5, Tomo Kranj 12, Sežana 10, Grintovec Olševek 8, Radovljica 7.

OBVESTILO:

ŠD Vrhnika organizira 19. 12. 1981. leta ob 10.00 simultanko na 30 deskah z velemojstrom Brunom Parmo.

26. 12. 1981 ob 9. uri bo v Domu JLA tradicionalni osmi turnir šahistov veteranov, starejših od 40 let. Turnir organiziramo ob obletnici ŠD Vrhnika.

Nogometno prvenstvo najmlajši

Na enem od zadnjih sestankov Strokovnega sveta NK USNJAR je bilo na dnev redu vprašanje pionirskega nogometa. Člani sveta so sprejeli sklep, da skupno z osn nimi šolami organizirajo pionirsko prvenstvo v malem nogometu. Prvenstvo naj bi po najprej po posameznih šolah kot tekmovanje med razredi. Nato pa bi šole sestavile razredne reprezentance in le-te bi med seboj odločile, katera ekipa je najboljša.

Medrazredna tekmovanja so bila uspešno izvedena in tako so lahko na vsaki šoli res najboljše igralce za zaključne tekme, ki so jih igrali po pokalnem sistemu.

V zaključnih bojih so sodelovali: OŠ Dragomer in OŠ Borovnica z eno ekipo in OŠ Cankar z dvema ekipama. Tekme so bile zelo zanimive, saj so mladi nogometaši po veliko zagnanosti in precej nogometnega znanja, kar je še posebej zadovoljilo tre NK Usnjar, ki so zavzeto spremljali vse tekme. Ti nadebudni nogometaši bodo lahko snim delom kmalu zastopali barve NK Usnjarja.

Organizacija zaključnega tekmovanja je bila zelo dobra, za kar imajo največ zas variši Bizjak, Kasalović in Margon.

Ugotovimo lahko, da je interes otrok za nogometna tekmovanja zelo velik, saj so spodbujat svoje tekmovalce celi razredi s svojimi učitelji. Zato se bodo taka tekmo še organizirala. Pri NK Usnjarju pa že razmišljajo, da bi spomladi organizirali šolsko činsko prvenstvo v velikem nogometu.

Končni rezultati prvenstva: 5. razred: 1. OŠ Ivan Cankar A, 2. OŠ Dragomer, 3. OŠ Cankar B, 4. OŠ Borovnica; 6. razred: 1. OŠ Ivan Cankar A, 2. OŠ Ivan Cankar B, 3 Borovnica, 4. OŠ Dragomer; 7. razred: 1. OŠ Ivan Cankar B, 2. OŠ Dragomer, 3. OŠ Cankar A (Borovnica ni nastopila); 8. razred: 1. OŠ Ivan Cankar A, 2. OŠ Dragomer, 3 Borovnica, 4. OŠ Ivan Cankar B.

RATOMIR VIDEN

ZAČASNI URNIK V TELOVADNICI TVD PARTIZAN BOROVNICA

URA / DAN	PONEDELJEK	TOREK	SREDA	ČETRTEK	PETEK
10.—11.		CICIBANI	CICIBANI	CICIBANI	
11.—12.					
14.—15.				BALET	
15.—16.			CICIBANI		
16.—17.				NOGOMET PIONIRJI	GIMNASTIKA MLAJŠI PIONIRJI
17.—18.	NOGOMET KADETI		NAMIZNI TENIS PIONIRJI		
18.—19.		GIMNASTIKA ML. PIONIRJI		NOGOMET KADETI	GIMNASTIKA ST. PIONIRJI
19.—20.	REKREACIJA ŽENSKE		NAMIZNI TENIS MLADINCI		
20.—21.		REKREACIJA MOŠKI	NAMIZNI TENIS ČLANI	NOGOMET ČLANI	GIMNASTIKA ČLANI
21.—22.					

URNIK VADBE NA ŠOLI LOG-DRAGOMER

URA	PONEDELJEK	TOREK	SREDA	ČETRTEK	PETEK	SOBOTA
od 16.00 do 17.30	SPLOŠNA VADBA 1. in 2. raz. vad. Jesenšek Ljubica	KOŠARKA pionirke vad. Jesenko Tone Jevšek Milan	NOGOMET I. 4., 5., 6. raz. vad. Pečan Zdravko Gerbec Miha	SMUČANJE 1.—8. raz. pionirji-ke vad. Peternel Štuflek Popit	SPLOŠNA VADBA 5., 6., 8. raz. vad. Caserman Milka	REZERVIRANO ZA
od 17.30 do 19.00	SPLOŠNA VADBA 3. in 4. raz. vad. Lenarčič Jelena	KOŠARKA pionirji vad. Jesenko Tone Jevšek Milan	NOGOMET II. 7. in 8. raz. vad. Grbec Miha Pečan Zdravko	ATLETIKA pionirji-ke vad. Slabe Lojze	ODBOJKA pionirji-ke vad. Zver Jože	TEKMOVANJA ŠOLE
od 19.00 do 20.30	ODBOJKA MOŠKI Dragomer vad. Zver Jože	REKREACIJA MOŠKI Dragomer in ostale KS vad. Papež Dušan Štefan Brane	KOŠARKA MOŠKI BL. Brezovica vad. Jeraj Srečo	REKREACIJA šola Log-Dragomer vad. Slabe Lojze	ODBOJKA MOŠKI Dragomer vad. Zver Jože	IN ZTKO
od 20.30 do 22.00	KOŠARKA MOŠKI Log vad. Rus Matjaž	KOŠARKA MOŠKI Dragomer vad. Papež Dušan Štefan Brane	REKREACIJA KS Bevke vad. Miklavčič Igor	KOŠARKA MOŠKI Drenov grič vad. Jesenko Tone Jerina Miro	REKREACIJA ŽENSKE Dragomer in ostale KS vad. Zver Jože	

VARNOST V CESTNEM PROMETU

Videti — biti dobro viden

Od prvega somraka do popolne zdanitve kot tudi podnevi ob zmanjšani vidljivosti morajo biti na vozilu na cesti prižgane luči. Tako pravi 83. člen Zakona o temeljih varnosti cestnega prometa. Vsak dan na cesti nam daje drugačno sliko. Prvi mrak, nizka oblačnost, dež, megla, sneženje ali ko dan prehaja v noč, nam dokazuje, da je še veliko voznikov, ki bolj malo razmišljajo o varnosti drugih in o svoji varnosti. Premalo razmišljajo o tem, ali je bolj važno dobro videti ali biti dobro viden. Lahko rečem, da je enako pomembno oboje.

Če razmislimo, kdaj luči služijo zato, da dobro vidimo, kaj hitro ugotovimo, da je to le ponoči in ob gostejši megli ali močnejšemu sneženju. V vseh ostalih primerih pa nam naše luči za boljšo preglednost ceste nič ne pomenijo, vendar veliko prispevajo k varni vožnji. Veliko bolj varno je srečanje z vozilom, ki ima prižgane luči, posebno, če je to vozilo temne, mrtve barve ali če se barva ujema z barvo okolice. Nekatere države zahtevajo prižgane luči pri vsaki vožnji ne glede na na čas, vidljivost vremenske razmere.

Naš novi zakon za sedaj predvideva, da morajo imeti prižgane luči motorna kolesa pri vsaki vožnji izven naselja. Dandanes se vam med vožnjo še marsikdaj dogodi, ko ob spremenjenih pogojih vidljivosti vozite s prižganimi lučmi, da vas nasproti vozeča vozila opozarjajo na prižgane luči. Upajmo, da bo kmalu prišel čas, ko vas bodo opozarjali, da ste pozabili prižgati luči. Ste že kdaj pomislili, koliko je bolj varna vožnja proti koloni, iz katere neprestano skakljejo vozila in prehitevajo, če imate pri taki vožnji prižgane luči, tudi če je najlepši sončni dan.

Upam, da sem vas vsaj malo prepričal, da prižgane luči niso v nasprotju z varno vožnjo na cesti. Na hitro še poglejmo, kdaj in kakšne luči uporabljamo.

Za osvetljevanje ceste ponoči praviloma uporabljamo dolge luči, ki naj svetijo vsaj 100 m daleč. Dolga luč nam omogoči, da imamo pregled nad večjim delom ceste in nam dovoljujejo večjo hitrost in varnost pri vožnji. Kadar bi dolge luči ovirale normalno vidljivost drugih udeležencev v prometu, je potrebno prižgati zasenčene luči, ki morajo svetiti najmanj 40 m in največ 80 m daleč. Dolge luči ugasnemo in prižgemo zasenčene najmanj 200 m pred srečanjem z nasproti vozečim vozilom in kadar vozimo za drugim vozilom na razdalji manj kot 100 m.

Vozniki zelo radi pozabljamo, da dolge luči zaslepijo tudi pešce, kolesarje, prego in druge udeležence in ne samo avtomobiliste! Z zasenčenimi lučmi vozimo tudi skozi osvetljeno naselje in predor. Ta luč je lahko samo bele barve. Pri vožnji, kadar je ponoči — ali od zmanjšani vidljivosti podnevi — potrebno prižgati luči, moramo prižgati najmanj zasenčene luči. Torej samo z lučmi za označitev vozila ni dovoljeno voziti! V megli ali drugi zmanjšani vidljivosti lahko uporabljamo tudi luči za meglo, katere pa ne smejo svetiti dlje kot 25. m. Luči za meglo lahko gorijo skupaj s kratko lučjo ali s pozicijsko lučjo in ne smejo biti nameščene višje od glavnega žarometa. Luči za meglo so lahko bele ali rumene barve. Dodatne rdeče luči za meglo lahko namestimo tudi na zadnji strani vozila. Ne pozabimo, da kratke luči, posebno če so slabe vremenske razmere, osvetljujejo veliko manjši del ceste kot dolge luči, zato moramo temu primerno tudi zmanjšati hitrost.

Poleg osveteljevanja ceste in označitve vozila lahko luči uporabljamo tudi za opozorila drugim udeležencem v prometu. Tako z lučmi ponoči opozorimo voznika, katerega prehitevamo, če bi to prehitevanje bilo nevarno. Izmenično prižiganje dolge in zasenčene luči uporabljamo tudi ponoči pri vožnji v nevaren nepregleden ovinek ali ko se bližamo vrhu klanca, da opozorimo nasproti vozeča vozila na previdnost pri srečanju. Pri tem moramo paziti, da ne slepimo nasprotivozeča vozila. Tudi podnevi uporabljamo luči za opozorilo drugim udeležencem in to v glavnem nasprotivozečim. Ob taki priložnosti sicer najprej pomislimo, da je to opozorilo pred radarjem, vendar ne pozabimo, da je lahko tudi opozorilo, da je nekaj narobe z vašim vozilom ali s tovorom na strehi ali prikolici, lahko da smo pozabili ugasniti smerokaz ali velikokrat neupravičeno, da imamo prižgane luči. Torej vidimo, da luči poleg tega, da nam dobro osvetljujejo cesto in označujejo naše vozilo na cesti, služijo tudi za sporazumevanje z drugimi vozniki.

Vse našteto o uporabi luči ima svoj smisel le, če imamo ustrezne luči. Zakon določa, da morajo imeti vozila na motorni pogon razen koles z motorjem in motornih koles brez bočne prikolice, najmanj dve luči bele barve. Luči morajo biti enake velikosti in svetiti z enako jakostjo. V prometu vse prevečkrat srečamo vozila z nepopolno osvetlitvijo ali z zelo slabimi lučmi. Kako nevarna je vožnja brez luči na levi strani, vozila se verjetno le malokdo zaveda.

Torej: če se že odločite, da v skrajni sili peljete brez ene luči, potem imejte obvezno osvetljeno levo stran vozila! Večkrat se zgodi, da vozniki šele na tehničnem pregledu zvedo, da vozilo zaradi dotrajenega žarometa ni več tehnično brezhibno in ni sposobno za varno vožnjo. Koliko jih je že ta problem rešilo tako, da so si svetlobni vložek sposodili pri sosedu in na ta način opravili zakonsko obveznost. Pa je to res dobra rešitev?

Pri nas se vgrajujejo v žaromete svetilne enote za evropski asimetrični svetlobni snop. Žarnica ima dve nitki, eno za dolgo luč in eno za zasenčeno luč. Največ še vedno uporabljamo navadne žarnice, v novejšem času pa se vedno bolj uveljavljajo halogenske žarnice. Kakšna je razlika? Navadna žarnica ima življenjsko dobo cca 150 ur gorenja in zaradi usedlin par na steklu daje vedno manj svetlobe. Hologenska žarnica daje približno 100 % več svetlobe, in to vedno enake jakosti, ker s časom ne izgubijo na kvaliteti. Tudi življenska doba je približno enkrat daljša in znaša okrog 300 ur. Če se odločimo zaradi varnejše vožnje vstaviti hologenske žarnice, jih ni možno vstaviti v svetlobni vložek za navadno žarnico, ampak moramo zamenjati tudi svetlobni vložek (parabola s steklom). Na to predvsem mislite takrat, ko zaradi dotrajanosti kupujete nove svetlobne enote.

Čeprav bo marsikdo rekel, daj, to že vse vem, bi kljub temu opozoril, da smo v času, ko si jutro in večer skoraj podajata roke, ko je dan brez ljube barjanske megle prava redkost in če pri tem omenim še, da smo v obdobju ko kraljuje sneg, tu in tam pa tudi dež. Za vožnjo je torej najbolj neugoden čas in eden izmed temeljev varne vožnje v tem času so luči, če so prižgane seveda. In ne pozabite, da se sneg, megla in blato vozil pred vami kar pridno vsedajo za stekla vaših luči in jim pobirajo od 40 do 90 % svetlobe. Torej: obrišite včasih stekla vaših luči, da bodo sploh lahko dajale svetlobo!

Nov član Nogometnega kluba Podlipa

To ni bilo čisto navaden dan, bila je sobota. In ravno to soboto maja, mogoče že malo prej, se je našemu nadebudnemu občanu utrnila misel, da poseže malo po družbeni imovini. Šel je v gostilno, si dotočil že tako polno merico, potem pa odrajžal proti domu.

Doma ni stopil v vežo kot ponavadi, ampak v hlev, kjer ga je z rezgetom pozdravil njegov »Ričko«. Z namenom, da bo to storil, mu je na vrat povezil »komat«, čez hrbet vrgel verigo ter ga odgnal na nogometno igrišče. Ričko je debelo gledal svojega gospodarja sredi igrišča ter se spraševal, zakaj mu ni povedal da se ukvarja s športom. Potegnil mu je verigo s hrbta, jo ovil okrog stative gola ter velel, naj potegne.

To si je naš občan želel. Ni pa pomislil, da tega ni plačal on, temveč mladinci s svojimi majhnimi sredstvi in s svojim prostovoljnim delom. Tudi tega ni pomislil, da ni s tem oškodoval kakega posameznika, temveč v prvi rsti družbo in sebe.

C. V.

»AVTOMONTAŽA« Ljubljana, TOZD KOVINARSKA VRHNIKA, Partizanski tabor 1

objavlja naslednja prosta dela in naloge:

1) 2 NK delavca za priučitev kovinske stroke — kovinostrugar,
2) 4 KV proizvodne delavce — ključavničarje z znanjem varjenja,
3) 6 KV proizvodnih delavcev — varilcev,
4) 1 PK proizvodno delavko ključavničarske stroke ter občasno opravljanje del in delovnih nalog v družbeni prehrani,
5) 3 NK delavce za priučitev kovinske stroke — ključavničarske,
6) 1 KV delavec na vzdrževanju — elektrikar,
7) 3 PK proizvodne delavce ključavničarje — priučene.

Pod tč. 1 izmensko delo,
pod tč. 4 zaposlitev ženske
pod tč. 2 in 3 zahtevana KV izobrazba ustrezne smeri,
pod tč. 6 zahtevana KV izobrazba ustrezne smeri s 3 leti delovnih izkušenj.

Poskusno delo traja: za dela in naloge pod tč. 2, 3 in 6 60 dni, pod tč. 1, 4, 5 in 7 45 dni.

Stanovanje ni zagotovljeno.

Pismene prijave morajo kandidati — skupno z dokazili o strokovnosti — predložiti v roku 20 dni od objave komisiji za delovna razmerja, TOZD KOVINARSKA, VRHNIKA, Partizanski tabor št. 1.

Kandidati bodo o rezultatih obveščeni v roku 30 dni od datuma objave.

Vzgojno varstveni zavod Vrhnika Tržaška c. 70, Vrhnika

razpisuje dela in naloge varuhinje v varstveni družini na Vrhniki.
Pogoji:

1. primeren prostor za varstvo otrok,
2. da sprejme v varstvo od 4—6 otrok v starosti od 8 mes. do 3 let,
3. varuhinja ne sme biti mlajša od 31 let in ne starejša od 60 let,
4. mora imeti pravilen odnos do otrok,
5. izpolnjevati mora osnovne zdravstvene pogoje,
6. mora biti moralno in politično neoporečna,
7. lokacija — v centru Vrhnike.

Delovno razmerje bomo sklenili za določen čas s polnim delovnim časom.

Kandidati naj pošljejo vloge na naslov zavoda v 15 dneh.

V torek, 17. 11. 1981 so se člani sekretariata ZTKO poslovili od večletne sodelavke tov. Rezke Mole, ki je odšla v pokoj. (Na sliki: Predsednik ZTKO tov. Dragiša Iskrenović izroča spominsko darilo tov. Rezki Mole.)

Samoupravna stanovanjska skupnost Vrhnika objavlja listo kandidatov, ki jim je bilo dodeljeno stanovanje v stanovanjskem bloku S-6 na Vrhniki na osnovi predhodno objavljene prednostne liste:

1. GARSONJERE:
Armič Marija, Log 112, Brezovica
Petelin Janja, Klis 14, Vrhnika

2. ENOSOBNA STANOVANJA
Peklaj Magda, Drenov grič 28, Vrhnika
Vidov-Ravnikar Giana, Mrakova 9, Vrhnika
Cvijanović Dragojla, Verd 100, Vrhnika

3. DVOSOBNA STANOVANJA
Lulić Zumreta, Verd 168, Vrhnika
Kraljič Cvetka, Verd 100, Vrhnika
Nad Zdenka, Gradišče 8, Vrhnika

4. TROSOBNA STANOVANJA
Jusić Sabahata, Verd 169, Vrhnika
Ibrahimović Salkan, Opekarska 23, Vrhnika
Hušidić Husmija, Stara cesta 2, Vrhnika
Perc Josip, Dol 29 (Bistra), Borovnica

Izvršilni odbor skupščine Samoupravne stanovanjske skupnosti Vrhnika je pri razdelitvi stanovanj ugotovil, da se na osnovi novega zakona o stanovanjskem gospodarstvu bistveno spremenijo pogoji za pridobitev solidarnostnega stanovanja, zato je sklenil predlagati skupščini Samoupravne stanovanjske skupnosti Vrhnika, da se kandidate, ki po tem natečaju niso dobili stanovanja, uvrsti na listo za pridobitev stanovanj v stanovanjskem bloku S-10 v Gradišču na Vrhniki in da se v ta namen rezervirajo ustrezna stanovanja.

O sklepu skupščine bomo prizadete naknadno obvestili.

PREDSEDNIK IO SSS:
MARCEL TURK

Prijava sprememb bivališča v občini

Spomladi naslednjega leta bodo splošne volitve. Da bomo imeli pravilno vpisane naslove bivališč v volilnih imenikih, pozivamo vse občane, ki še niso prijavili spremembe bivališča, da to čim prej opravijo na oddelku za notranje zadeve. Ob volitvah bo imel težave le tisti, ki bo imel stari naslov v volilnem imeniku, ko bo moral na volišče, kjer bo vpisan stari naslov.

Nove osebne izkaznice

Že v prejšnji številki »Našega časopisa« smo objavili, da Oddelek za notranje zadeve SO Vrhnika izdaja nove osebne izkaznice.

Po tej objavi ugotavljamo, da ni bilo večjega odziva, zato ponovno pozivamo vse občane, ki želijo novo osebno izkaznico, da se oglasijo v našem oddelku. Do leta 1982 bomo morali vsi zamenjati osebne izkaznice.

Informacija za voznike motornih vozil

Ko napolnite vaš avto na bencinski črpalki, gre manjši del teh sredstev za vzdrževanje cest. Toda reči moramo, da gredo tako zbrana sredstva za obnovo cest le za tisto občino, v kateri ste plačali bencin.

STANOVANJSKO GOSPODARSTVO

Nova merila in način ugotavljanja vrednosti stanovanj in določanje stanarin

Zakon o stanovanjskem gospodarstvu (ZSG) (Ur. list SRS štev. 3/81) določa, da se v letu 1981 na novo ugotavlja vrednost stanovanj in stanovanjskih hiš. Za ugotavljanje vrednosti stanovanj se uporabi določila Pravilnika o merilih in načinu ugotavljanja vrednosti stanovanja in stanovanjskih hiš ter sistem točkovanja, ki ga je sprejel Republiški komite za varstvo okolja in urejanje prostora in je bil objavljen v Uradnem listu SRS št. 25/81.

Zgoraj navedeni Pravilnik je izdelan na osnovi 88. člena ZSG in ob določanju vrednosti stanovanjskih hiš upošteva:

— kakovost konstrukcije glede na čas izgradnje objekta;
— vrsto in kakovost stavbnega pohištva;
— vrsto in kakovost obdelave talnih in stenskih površin;
— vrsto in kakovost opremljenosti stanovanja z instalacijskimi napravami;
— vrsto in možnost rabe skupnih prostorov;
— kakovost toplotne in zvočne izolacije;
— negativne vplive na rabo stanovanja.

Posamezni objekti se po pravilniku razvrstijo v starostne grupe po 10 let (od 0—10, 11—20 itd.), objekti stari nad sto let so v posebni grupi. Taka razvrstitev objektov daje osnovo za točkovanje glede na kakovost konstrukcije in potem tudi za določanje vrednosti stavbnega pohištva, obdelave tal i.p.

Pri vrsti stavbnega pohištva se upošteva:

— klasično obrtniško izvedbo,
— tipsko serijsko izvedbo,
— izvenserijsko izvedbo.

Pri točkovanju se nadalje upošteva še obdelava tal, sten, instalacije (elektro, ogrevalne) itd.

Seštevek točk, ki jih dobimo na tej osnovi, se korigira še z odbitnimi točkami z ozirom na rabo stanovanja in predstavlja enega od elementov za ugotovitev **vrednosti stanovanja.**

Drugi element je površina prostorov, pri čemer se poleg že do sedaj upoštevane površine bivalnih prostorov upošteva še pomožne prostore kot: balkone, lože, terase, kleti, drvarnice i.p., vendar le-te ne v celotni površini, temveč od 25—75 %.

Tretji element za ugotavljanje vrednosti stanovanja pa je vrednost točke. Vrednost točke pa se določi na osnovi povprečne cene stanovanj, zgrajenih v letu 1980, ob upoštevanju družbenega dogovora o oblikovanju cen v stanovanjskem gospodarstvu, kjer se v ceno m² stanovanj zgrajenih v letu 1980 (S-6)

16.128,35 din/m²

Na osnovi te cene pa se izračunava vrednost točke, ki znaša:

$$\text{Vrednost točke: } \frac{\text{vrednost stanovanj}}{\text{štev. m}^2 \times \text{povpr. štev. točk} \times \text{faktor}} =$$

$$= \frac{2.478{,}54\,\text{m}^2 \times 16.128{,}35\ \text{din}}{2.554{,}68\,\text{m}^2 \times 294{,}47\ \text{točke} \times 1{,}008} = 52{,}72\ \text{din}$$

Vrednost točke 52,72 din predstavlja osnovo za ugotovitev vrednosti vseh stanovanj zgrajenih pred letom 1980. Vsako leto pa se potem opravi še valorizacija vrednosti stanovanj, ki pa je odvisna od rasti cen m² stanovanj v občini oziroma republiki.

Vrednost stanovanj oziroma stanovanjskih hiš, izračunana po opisanem postopku, pa predstavlja osnovo za izračun stanarin in najemnin.

Po isti metodologiji se bo ugotavljala tudi vrednost stanovanjskih hiš v lasti občanov, ki jih uporabljajo lastniki. Ugotavljanje vrednosti teh hiš je statističnega in družbenega pomena (ZSG, člen 92).

Stanarine

Že prej smo navedli, da predstavlja osnovo za izračun stanarin vrednost stanovanja, ugotovljena na osnovi točkovanja in vrednosti točke, izračunane na osnovi cene m² stanovanj, zgrajenih v letu 1980.

Višina stanarine se določa z letno stopnjo stanarine, ki jo sestavljajo naslednji stroški:

— amortizacija,
— stroški vzdrževanja,
— stroški upravljanja,
— funkcionalni stroški.

Vsak od teh stroškov je določen z enotno metodologijo za določanje in evidentiranje stanarin (Ur. list SRS štev. 25/81) in je odvisen od starostne strukture stanovanj.

Najvišja letna stopnja stanarine je 2,44 % od revalorizirane vrednosti stanovanj. Ker pa bi ta stopnja zahtevala preveliko povečanje stanarin, je treba upoštevati postopen prehod na ekonomske stanarine, sprejet v samoupravnem sporazumu o temeljih plana Samoupravne stanovanjske skupnosti.

V letu 1982 se po navedenem sporazumu stanarine lahko povišajo za 25 %.

Ker bomo z novo metodologijo za ugotavljanje vrednosti stanovanj dobili vrednost nekaterih stanovanj drugačno, kot je bila ugotovljena doslej, se stanarine ne bodo povečale povsem enako, temveč bo le masa stanarine povečana za 25 %, posamezna stanarina pa bo lahko nekoliko višja ali nižja od povprečne.

Ko bomo končali s točkovanjem stanovanj, bomo ugotovili skupno vrednost vseh stanovanj v občini in ugotovili, kolikšno stopnjo predstavlja stanarina sedaj. Maso stanarine bomo povečali za 25 % in na podlagi tako povečane mase stanarine ugotovili letno stopnjo stanarine v letu 1982, npr.

— vrednost stanovanj: 370.193.330 din
— letna stanarina: 6.701.370 din
— letna stopnja: 1,81 %

povišana stanarina za 25 % pa da pri isti vrednosti stanovanj letno stopnjo 2,26 %.

Ta izračun je le za primer. Dejanska letna stopnja bo nekoliko nižja. Po izračunu za stanovanjski blok S-6, ki je služil za izračun vrednosti točke, bi bila letna stopnja stanarine v letu 1982 okoli 1,80 % od vrednosti stanovanj.

Pomembno pri določitvi letne stopnje stanarine pa je, da v stroške vzdrževanja stanovanj ni vključena nikakršna oprema (pipe, mešalne baterije, kopalne kadi, umivalniki in podobno), to opremo bodo morali v bodoče nabaviti in vzdrževati nosilci stanovanjske pravice oziroma uporabniki stanovanj.

Več o ugotavljanju vrednosti stanovanj, stanarinah in gospodarjenju s stanovanjsko hišo lahko preberete v Priročniku za gospodarjenje s hišami v družbeni lastnini, ki jo ima vsak predsednik hišnega sveta (če je nima, si jo preskrbi pri Samoupravni stanovanjski skupnosti).

Strokovna služba
Stanovanjske skupnosti

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dobrega moža, očeta, starega očeta, strica, brata, tasta in svaka

Ivana Oblaka
— Žontovega Johana
z Drenovega griča

se zahvaljujemo zdravstvenemu osebju za pomoč v času njegove bolezni.

Vsem sosedom, gasilcem, sorodnikom in znancem pa se zahvaljujemo za pomoč ob težkem trenutku in za darovano cvetje ter spremitev na njegovi zadnji poti.

Žena Marija in otroci z družinami

KRAJEVNA KONFERENCA SZDL BOROVNICA

Razgibana letošnja jesen

Tudi v socialistični zvezi smo tik pred volitvami novih vodstev. V krajevnih konferencah morajo imeti seje do srede decembra, da bo še letos tudi volilno-programska seja občinske konference SZDL. Prva, ki je že izvedla volilno sejo, je bila krajevna konferenca SZDL Borovnica. Za novega predsednika je bil izvoljen Andrej Ocepek, za sekretarko pa Angelca Peršin.

Pregledali so delo, ki so ga opravili v dveletnem mandatnem obdobju pod vodstvom Aleksandra Jerača. Iz razprave je bilo razvidno, da se je v zadnjem obdobju dejavnost socialistične zveze v Borovnici močno razmahnila. Pa ne samo po številnih sejah sodeč, temveč je bila resnično akcijsko usmerjena. V socialistični zvezi so obravnavali vsa bistvena vprašanja, pomembna za kraj. V tem času so zaživeli tudi vaški odbori socialistične zveze. Bila je ena od prvih krajevnih skupnosti, ki je oblikovala te odbore in vaške odbore krajevne skupnosti.

V Borovnici deluje 17 držav in družbenih organizacij in slišati je bilo, kljub nekaterim kritičnim pripombam, da dobro delajo nekateri bolj drugi manj uspešno. Tik pred konstituiranjem pa je Turistično društvo. Zaradi boljše organiziranosti na področju telesne kulture pa so na seji konference podprli predlog, da se vsa športna društva čimpreje združijo v enotno športno društvo Partizan.

Precej kritičnih pripomb pa je bilo izrečenih na račun delovanja delegacij. Ugotavljali so probleme s sklepčnostjo, izpostavljali nepovezanost z delegacijami iz tozdov, ki so v krajevni skupnosti, saj se je celo dogajalo, da so si bile delegacije, torej ljudje iz iste krajevne skupnosti na občinskih sejah povsem različnih mennj. To bo treba preseči z novimi volitvami, so si bili enotni, zato bo še posebej ena od pomembnih nalog še naprej temeljita kadrovska priprava za prihodnje volitve.

Z informiranjem krajanov v dogajanjih v krajevni skupnosti še niso zadovoljni. Ravno tako ne z družbenopolitičnim izobraževanjem. Tudi povezana med krajevno skupnostjo in tozdi ni dobra.

V razpravi pa so številni razpravljalci poudarjali, da je bila še posebej razgibana letošnja jesen. Otvoritev šole in razne kulturne in športne prireditve so privabile krajane k sodelovanju. Lahko končamo tudi z besedami predsednika občinske konference SZDL Janeza Pečarja, ki je menil, da je bilo dosedanje delo uspešno predvsem zato, ker so obravnavali vse, še tako drobnime, vendar življenjske probleme kraja in se soočali z njimi.

Dogovorili so se, da na osnovi razprav in nalog občinske konference SZDL do naslednje seje pripravijo usmeritve za nadaljnjo aktivnost.

PIONIRJI O SVOJEM DELU

Novice iz pionirske hranilnice Ivan Cankar

Na naši šoli imamo od marca pionirsko hranilnico, ki je ustanovila Ljubljanska banka. 29. oktobra smo se pionirji varčevalci zbrali na zboru varčevalcev in prisluhnili predsednici, ki nas je seznanila z delom interne banke, od njene ustanovitve do oktobra, in prebrala delovni načrt za šolsko leto 1981-82. Trem najmarljivejšim varčevalcem z razredne in predmetene stopnje je podelila skromna priznanja, ki so jih izdelali pionirji pri likovnem krožku. Ta dan pa je bil pomemben tudi za učence prvih razredov, saj so prav vsi postali varčevalci naše hranilnice. Ljubljanska banka je poklonila vsakemu novemu varčevalcu hranilnik, značko in hranilno knjižico z vpisanim začetnim pologom 5 din.

In kdo lahko obišče našo hranilnico?

Obišče jo lahko vsak pionir, ki je pripravljen zaslužene dinarje s priložnostnim delom, ali dinarji, s katerimi so ga nagradile mame, očki, tete, strici, babice in dedki, prihranili zato, da si bo kasneje kupil kaj koristnega in lepega. Prinese lahko samo 2 dinarja in že ga vpišemo med varčevalce naše hranilnice. Vsake tri mesece pa Ljubljanska banka nagradi varčevalce z zanimivimi nagradami.

Kdo lahko dela v pionirski hranilnici?

V oktobru smo razpisali prosta delovna mesta za uslužbence v pionirski hranilnici. V naši hranilnici lahko dela vsak pionir, ki je uspešno končal 4. razred in imel v matematiki najmnaj oceno prav dobro, ki ima lepo pisavo, veselje do dela in se je pripravljen odreči prostemu času na račun dela v PH. Razpisnim pogojem je zadostilo osem učencev, ki so tako postali novi delavci. V delo jih uvajamo starejše delavke. Sami znamo sprejeti in vpisati novega vlagatelja, prešteti denar, narediti popis denarja in ga vknjižiti v dokumentacijo PH. Delo je zelo odgovorno, saj nam je 820 varčevalcev zaupalo 228.535.40 din. Obresti, ki jih bomo dobili, bodo naša skupna last, ka jim bomo porabili, se bomo pogo rili na Svetu varčevalcev po nove letu. Naša hranilnica posluje vs ponedeljek od 11.45 do 12.45 na zredni stopnji, in vsak petek od 12. do 13.30 na predmetni stopnji.

V začetku junija je Ljubljans banka pripravila že tradicional srečanjevarčevalcev s slovesno p delitvijo nagrad medšolskega t movanja za literarno, fotografsko likovno delo. Udeleženci smo zbrali na ljubljanski železniški pos in se z vlakom odpeljali v Kam Ogledali smo si mesto, muzej, kosilu pa prisostvovali v Domu za validno mladino zabavni prireditv jo je vodil Marjan Kralj, in slove podelitvi nagrad. Nagrado za n boljše literarno delo je dobila t učenka naše šole, Darinka Koc man.

IRENA RUDOLF, 7.

VARČUJEM

Varčevati sem začel v četrtem razredu. Odkar varčujem, zapravim mnogo manj denarja za bonbone, čokolado, sladoled in stripe. Vsak dan gledam v hranilnik in mečem vanj drobiž. Včasih vržem v hranilnik več drobiža, včasih manj.

Pred kratkim pa sem bil sprejet za delavca pionirske hranilnice. Tako grem vsak petek v učilnico »slovenščina 2« in tam štejem denar. To delo opravljam po končanem pouku.

Zadnjič je Ksenija prevrnila mizo, na kateri je bil ves denar. Hitro smo ga pobrali in začeli šteti. Tovarišice učiteljice trenutno ni bilo v učilnici, zato ni videla zmešnjave. Ko smo prešteli ves denar, smo ji povedali, kaj se je zgodilo. Ona se je smejala in rekla, da se je tudi njej to že pripetilo.

V pionirski hranilnici delam zato, ker mislim, da se bom tam najbolj naučil varčevati.

MATIČ MRAK 5. A
OSN. Š. IVAN CANKAR

Prestopnikov med mladimi je letos nekaj več, ugotavljajo na postaji milice. Povečale so se tatvine koles, nasilniško obnašanje pod vplivom alkohola, srečevali so se tudi s priložnostnimi tatvinicami denarja. Pred kratkim so našli skupino štirih mladoletnikov, ki so kradli kolesa in mopede ter razne »rezervne dele« zanje. Nato so sestavljali »povsem nove modele«, da bi zabrisali pravo lastništvo. Nekaj materiala so uspeli kompletirati na osnovi prijav občanov in znanih številk karoserij in motorjev. Ostal je le še »drobiž« (na fotografiji), ki ga tudi ni tako malo.

Miličniki pravijo, da bi lahko tudi občani sami z večjo pazljivostjo do svoje lastnine prispevali k zmanjšanju teh drobnih tatvin, ki jih sicer izredno vznemirjajo. (Foto: M. Borčić)

Sestanek sveta šole

Letošnji prvi sestanek sveta šole je potekal, za razliko od prejšnjih let, nekoliko drugače. Na sestanek smo bili povabljeni tudi pionirji, predstavniki organizacij in krožkov na šoli.

Vsi skupaj smo se zbrali 28. 10. ob 17.30 v zbornici. Najprej je tovariš ravnatelj, Toni Turk, spregovoril nekaj besed o sklepih, ki so jih sprejeli na sestanku Sveta staršev, in predlagal novega predsednika Sveta šole. Izvoljen je bil tovariš Tone Jurjevčič. Ker so tekle že večerne ure, je ta predal besedo pionirjem — delegatom. Najprej smo slišali poročilo pionirske organizacije za lansko šolsko leto in načrt dela za šolsko leto 1981-82. Temu je sledilo poročilo mladinske organizacije, nato pa so se zvrstili še poročevalci šolskega kulturnega društva, šolskega športnega društva, planincev, krožka OZN, organizacije RK in šolske Pionirske hranilnice. Pionirji smo se za tem poslovili, delegati sveta šole pa so razpravljali še naprej.

Resda smo pionirji samo prebrali svoja poročila, pa vendar... zdi se mi, da je s tem še bolj potrjena naš pravica do samoupravljanja, res sami vodimo našo pionirsko organizacijo, da smo zares aktivni in enakopravni. Ko sem sedela med delegati, se mi je zazdelo, da smo zares mi tisti, katerim polagajo starejši v roke našo doovino. Ko so nas navzoči pozorno poslušali, se mi je dozdevalo, da ne bi moglo biti drugače, kot je, čeprav so vsa prejšnja leta brali poročila naši mentorji — tovariši učitelji. Zdelo se mi je, da smo v tem trenutku pomenili že nekaj več, da smo res pionirji samoupravljalci.

DARINKA KOLERMAN, 7. B.
OŠ I. Cankar

Za praznike v Močilniku prekmurska kuhinja

V Močilniku bo v prazničnih dneh zopet »teden prekmurske kuhinje«. Gostje bodo prišli iz hotela Diana iz Murske Sobote, sodelova pa bosta tudi Radenska in Ilirija-Vedrog. To bo prijetna poživitev g stinskih uslug, tako za občane, kot tudi za gostince, saj pravijo, da vsak gostinec najbolj nesrečen, če nima dela. Tega jim v teh prazni nih dneh v Močilniku najbrž res ne bo manjkalo. Že v januarju pa p pravljajo zopet »teden morskih rib«.

Samo še sneg...

Smučarji, še posebej pa člani smučarske sekcije pri vrhniškem Partizanu, si že želijo snega. V lanski dolgi zimi so si nabrali veliko izkušenj, dobro so se organizirali zavoljo tega so še nestrpnejši, da se preizkusijo na snegu, najsi bo tekmovalci, njihovi učitelji ali organizatorji.

A sekcija smučarjev — to je najboljša vadbena vrsta — se temeljito pripravlja že od počitnic. 17 tekmovalcev je bilo pet dni na ledeniku na Ledinah. Sedaj pa dvakrat tedensko vadijo s trenerjem Lukom Drašlerjem. Ostale sekcije pa bodo začele z intenzivnim treniranjem pravzaprav šele na snegu.

Poleg številnih tekmovanj bo letos po zaključku Notranjskega pokala pripraviti nekaj turnih smukov: čez Pokojišče do Cerknice, čez Zaplano do Logatca. V začetku decembra bosta na tečaj odšli tudi skupini za tehničnega delegata in za postavljalce smučarskih prog.

Tekme letošnjega Notranjskega pokala bodo:

1.	20. 12. 1981	CI-MPI	Črni vrh	VSL
		SPI-MMI-SMI	Kladje, Cerkno	VSL
2.	27. 12. 1981	CI-MPI	Kalič, Post.	VSL
		SPI-MMI-SMI	Kalič	SL
3.	10. 1. 1982	CI-MPI	Ulovka	VSL
		SPI-MMI-SMI	Ulovka	SL
4.	17. 1. 1982	CI-MPI	Logatec, (Ulov.)	VSL
		SPI-MMI-SMI	Logatec	SL
5.	28. 2. 1982	Vse kategorije	Sviščaki	VSL zaključna tekma

REZERVNI TERMINI: 24. 1. 1982, 30. 1. 1982, 20. 2. 1982.

Ustanovitev Turističnega društva Borovnica

Na prejšnji seji Krajevne konference SZDL Borovnica je tekla razprava tudi o ustanovitvi Turističnega društva Borovnica.

Iniciativni odbor je imel nalogo, da do tega sestanka pripravi programsko osnovo in pravila omenjenega društva.

Na sestanku KK SZDL Borovnica so bili prisotni člani vseh družbenopolitičnih organizacij v Borovnici, ki so pripravljeno programsko osnovo tudi potrdili in jo — z nekaterimi manjšimi pirpombami — tudi dopolnili.

Glede na to, da je v družbenem planu Slovenije turizem prednostna dejavnost, je toliko bolj razveseljivo, da dajo občani KS Borovnica svoj prispevek tudi k turističnemu razvoju kraja.

Če samo pogledamo okoli sebe, vidimo veliko zanimivosti, tako zgodovinskih, od starega borovniškega mostu do Pekla. Nekoliko oddaljen od samega kraja je Tehnični muzej Bistra, ki v zadnjem času privablja čedalje več organiziranih skupin.

Veliko je mladih v kraju, s katerimi bo Turistično društvo sodelovalo v vseh akcijah, bodisi v akciji Najlepši kraj v krajevnem kakor tudi v občinskem in morebiti tudi republiškem merilu. Za vse to pa je potrebno sodelovanje najširših množic tako v samem kraju kakor tudi v občini.

Turistično društvo Borovnica si bo prizadevalo vključiti vsa društva v Borovnici, saj si brez Planinskega društva, lovcev, ZZB in ostalih ne more predstavljati kakršnegakoli delovanja. Tu so tisti ljudje, ki bodo s svojimi idejami in ne nazadnje s svojim delom tudi pomagali.

In tudi ne nazadnje, v samem kraju so delovne organizacije, s katerimi bo društvo sodelovalo in tudi njihovi predlogi bodo še kako pomagali k hitrejšemu razvoju turizma. Kajti Borovnica ne samo, da ni daleč od Ljubljane in Vrhnike, ampak ima tudi veliko kulturno-zgodovinskih in drugih turističnih zanimivosti.

Krajevna konferenca je že lani dala pobudo za razvoj kmečkega turizma, ki je v svetu že dolga leta zelo znan in uspešen. Visokogorske kmetije so tudi pri nas in z ustrezno propagandno akcijo bi se tudi te lahko vključile v turistično pobudo kraja. Že začeto akcijo socialistične zveze lahko samo pozdravimo.

Lučka Cerk

Ulovka je urejena

V minuli sezoni je smučarska sekcija ŠD Partizan dobila pomembno tekmovanje z mednarodno zasedbo, tako imenovane slovensko turnejo FIS. To je bilo prvič, da je tako tekmovanje v tem delu Slovenije.

Z veliko mero požrtvovalnosti ter obilo prostovoljnega dela tako s strani smučarske sekcije kot tudi pripadnikov JLA z Vrhnike so uspeli teren pripraviti tako, da je bil usposobljen za tako zahtevno tekmovanje. Prva FIS prireditev je v celoti uspela, smučarskim delavcem je dala poleta za nove načrte. Potrebno bi bilo urediti Ulovko, da bi bila sposobna sprejeti še več smučarjev rekreativcev, da bi bila bolje urejena in s tem bolj varna ter obenem pripravljena tudi za tako zahtevna tekmovanja kot so FIS tekmovanja.

Po sklepu Izvršnega sveta je bilo namenjeno za ureditev smučišča na Ulovki slabih 500.000 din. To so bila sredstva ukinjene »Počitniške skupnosti Vrhnika« za prodan dom na Belem Križu. Sredstva so bila zaupana smučarski sekciji oziroma gradbenemu odboru sekcije.

Gradbeni odbor je bil sestavljen iz članov delovne organizacije IUV ter smučarske sekcije. Naloga odbora je bila, da skupaj z IUV organizira dela na Ulovki in poskrbi, da z razpoložljivimi sredstvi dosežemo čim boljši delovni učinek. Z velikim navdušenjem so začeli delati. Sklenjene so bile zelo ugodne delovne pogodbe za buldožer ter ostala zemeljska dela.

Pri teh delih so sodelovala naslednja podjetja: Ljubljanske mlekarne z buldožerjem, Komunalno podjetje Vrhnika s kompresorjem in minerjem. Dela so uspešno napredovala, saj so bili pri vseh delih prisotni tudfi člani smučarske sekcije, posebno pa še gradbeni odbor, ki je skrbel, da so dnevno prihajale ekipe prostovoljcev, ki so delale na kompresorju. Pri tem delu, ko je bilo porinjeno v neravne kotanje preko 2000 kub. m materiala, se je posebno izkazal član smučarske sekcije Nace Knapič. Da je delo tako dobro napredovalo, so mnogo pripomogli tudi ljudje, ki so dela vodili in ki žive z Ulovko in vedo kaj je treba napraviti. V prvi fazi del je bila vključena tudi vojska vrhniškega garnizona, ki je napravila kašte, ki zadržujejo narinjeno zemljo, da ne bi zdrknila v dolino. Izvršena so bila obsežna zemeljska dela z relativno skromnimi sredstvi, k temu pa je prispeval tudi Zavod za načrtovanje, ki je v zelo kratkem roku in brezplačno napravil posnetek in idejno skico dograjevanja Ulovke.

Po končanih grobih zemeljskih delih je bilo potrebno ves teren očistiti kamenja ter ga ročno fino obdelati. Skoro vsako soboto in nedeljo so se vrstile delovne akcije. Sodelovali so tako delavci IUV kot člani smučarske sekcije ter drugi ljubitelji smučanja; škoda le, da je bilo slednjih tako malo.

Pred smučarsko sekcijo pa stojijo še nove naloge. Potrebno je zgraditi startno lopo na vrhu Ulovke ter jo preko kabla povezati z dolino (brunarico). Z veliko iznajdljivosti članov sekcije ter posluha delovnih organizacij LIKO in IUV ter drugih organizacij združenega dela iz Ljubljane so uspeli tudi pri tem. Največja ovira je bila prevoz materiala na sam vrh Ulovke. Ta podvig je bil mogoč samo z zelo močnimi traktorji. Tega težavnega in nevarnega dela sta se lotila Janez Susman iz Mirk in Tone Juha z Brega pri Borovnici. Posamezjniki iz smučarske sekcije so se pri tem delu zelo odlikovali, saj je bilo treba material, predno je bil na vrhu Ulovke, tudi po petkrat preložiti.

J. B.

Naš časopis — Glasilo Občinske konference Socialistične zveze delovnega ljudstva občine Vrhnika — Ureja uredniški odbor: Jereb Marina (predsednik), Curk Vida, Borčič Milorad, Susman Jakob, Selan Milan, Krašovec Andrej, Petelin Franc (glavni in odgovorni urednik), Žitko Ivan (tehnični urednik) — Naslov uredništva: OK SZDL, Cankarjev trg 8, Vrhnika — Številka žiro računa: 50110-678-41016 — Telefonska številka uredništva: 70-325 — Tisk: Tiskarna Ljudska pravica, Ljubljana, Kopitarjeva 2 — Po mnenju Sekretariata za informacije v IS SRS na podlagi 7. točke prvega odstavka 26. člena zakona o obdavčenju proizvodov in storitev v prometu (Uradni list SFRJ, št. 33-316-72) je Naš časopis oproščen prometnega davka.

Sindikalne igre privabile veliko delavcev

Igre so potekale od 19. do 25. 10. 1981 v petih športnih panogah. Odziv ekip je bil dober. Na igrah je sodelovalo okoli 400 delavcev, zaposlenih v naši občini.

Igre same so pokazale, da je zanimanje za tovrstno tekmovanje. Tudi na zaključni slovesnosti 25. 10. 1981 v Domu JLA so predstavniki ekip izrazili željo, da bi bilo čim več tekmovanj za delavce, zaposlene v delovnih organizacijah. Na koncu je treba poudariti še dobro sodelovanje pokrovitelja Občinskega sindkalnega sveta in organizatorja ZTKO. Akcija je pokazala, da se z dobrim sodelovanjem za minimalna sredstva da organizirati tudi tako množična priredtev, kot so Sindikalne igre.

Tako kot na vseh igriščih so bili tudi na balinišču zanimivi boji.

REZULTATI PO PANOGAH:

MALI NOGOMET: 1. VP-5312, 2. Obč. upravni organi, 3. SGP Grosuplje, 4. VP-9983, 5. Fenolit, 6. Liko Verd, 7. VP-1267, itd.

Sodelovalo je 12 ekip.

STRELJANJE: 1. LIKO (284 krogov), 2. Kovinarska (244), 3. Iskra (234), 4. Fenolit (233), 5. OŠ Ivan Cankar (232), 6. Obč upravni organi (207), 7. Drog (194).

Sodelovalo je 7 ekip.

BALINANJE: 1. IUV, 2. Iskra 3. KPV, 4. OŠ Ivan Cankar, 5 VP-1267, 6. SZDL, 7. Kovinarska I., 8. Gozdarstvo, 9. Fenolit 10. Droga, 11. SGP Grosuplje 12. Kovinarska II.

Sodelovalo je 12 EKIP.

KEGLJANJE: 1. Kovinarska I., 2. SGP Grosuplje, 3 VP-5312, 4. Iskra, 5. Komando lom-Verd, 6. Fenolit II., 7. Kovinarska II., 8. Fenolit I., 9. Obč upravni organi, 10. Droga.

Sodelovalo je 10 ekip.

ŠAH: 1. VP-5312, 2. Obč upravni organi, 3. OŠ Ivan Cankar, 4. Fenolit, 5. Kovinarska, 6 IUV. Sodelovalo je 6 ekip.